

KINANƆ TAKADA PLAƊE

Iiasu yā 1:1-2:18

Elisa yā 2:19-8:15

YudanƆ kɪnanƆ kũ IsarailanƆ kɪnanƆ 8:16-16:20

IsarailanƆ gɔ̃na zɪzɔ̃nƆ ũ 17:1-17:41

YudanƆ kɪnanƆ 18:1-24:20

YudanƆ gɔ̃na zɪzɔ̃nƆ ũ 25:1-25:30

Iiasu kũ kɪna Ahaziao

¹ Ahabu gana gbera MɔabunƆ n̄ zɪda sɪ IsarailanƆa. ² GɔrƆ kũ Ahazia bàkē zaa a kpé musu wondoo gũn Samaria, à kɪnna manamana. Akũ à gbēnƆ zɪ à pì: À gé à Èkerɔnu tãna Baalizebubu gbekamene, tó mani aafia le. ³ Akũ Dikiri Malaikaa pì Tisibe gbē Iiasune: N̄ fute n̄ gé da Samaria kɪna zɪrinɔle n̄ n̄ la, Luda kú IsarailanƆ b̄sunlo, gbasà òten gé yā gbeka Èkerɔnu tãna Baalizebubua yá? ⁴ Abire yāin ma pì, Ahazia ni fute a gyāpe kũ à wutenaaroo, ani game. Akũ Iiasu gèe à ò le.

⁵ Kũ zɪrii pìnƆ èra ò tà kɪna kɪnaa, akũ à n̄ lá à pì: À kè dera a era a su likalika lee? ⁶ Akũ ò wèa ò pì: Gɔgbē ke mé à sù à dàóle à pìwèe ò era ò su ò onne, Dikiri pì á kú IsarailanƆ b̄sunlo, akũ n̄ gbēnƆ zɪ ò yā gbeka Èkerɔnu tãna Baalizebubua yá? Abire yāin ìni fute n̄ gyāpe kũ n̄ wutenaaroo, ìni game. ⁷ Akũ kɪna n̄ lá à pì: Gɔgbē kũ à sù à dàále à yā óare pì de deramee? ⁸ Ò wèa ò pì: Pókā utan gɔgbē pì dana, akūs̄ à bára asa dɔna a pì. Akũ kɪna pì: Tisibe gbē Iiasun gwe.

9 Kína a zìkari gbēnɔn bupla akuri kũ ní don'arɛdeo zì ò Iiasu kũ, akũ ò gèe ò a lè vutena s̀s̀s̀i musu. Don'arɛde p̀i p̀ine: Luda gbē, kína p̀i ò kipa ò m̀ó! ¹⁰ Iiasu ẁeà à p̀i: Tó Luda gbēn ma ũ, té bo ludambe à a dɛdɛ kũ n zìkari gbēnɔn bupla akurino. Akũ té b̀ò ludambe à ò dɛdɛ ò p̀inki. ¹¹ Akũ kína èra à zìkari gbēnɔn bupla akuri p̀andeno zì d̀o kũ ò don'arɛdeo. Don'arɛde p̀i p̀i: Luda gbē, kína p̀i ò kipa ò su likalika! ¹² Iiasu p̀ine: Tó Luda gbēn ma ũ, té bo ludambe à a dɛdɛ kũ n zìkari gbēnɔn bupla akurino. Akũ Luda té b̀ò zaa musu, à ò dɛdɛ ò p̀inki. ¹³ Akũ kína èra à zìkari gbēnɔn bupla akuri p̀andeno zì kũ ò don'arɛdeo a g̀en aak̀odei. Don'arɛde p̀i g̀ee à k̀ute Iiasune à k̀ute k̀ene à p̀i: Luda gbē, makũ kũ n z̀bleri gbēnɔn bupla akuri d̀ino, ò ó ẁendi b̀ere gwa. ¹⁴ Té b̀ò ludambe à don'arɛde gbēnɔn pla k̀akuno d̀ede kũ ò z̀karino ò p̀inki. Tera sà ò ma ẁendi b̀ere gwa. ¹⁵ Akũ Dikiri Malaikaa p̀i Iiasune: Ò kipa ò téi, òsun v̀ina k̀enero. Akũ à k̀ipa, ò g̀ee kína k̀inaa l̀ele. ¹⁶ Akũ Iiasu p̀i k̀inane: Dikiri p̀i á k̀ú Isarailano b̀usunlo, gbasa n gbēno zì ò ỳa gbeka Ekero nu t̀ana Baalzebubua ỳa? Abire ỳain òni fute gỳape kũ n wutenaaro, òni game. ¹⁷ Akũ kína Ahazia gà l̀akũ Dikiri ò Iiasu g̀ai nà.

Yudano kína Yehoram, Yosafata né k̀iblena ẁe plade g̀unn Yoram v̀ute Ahazia g̀ene ũ, kũ Ahazia ǹeg̀gbē v̀iro ỳai. ¹⁸ Ahazia ỳa kparano k̀ú Isarailano k̀inano g̀iỳakenano takadan kũ ỳa kũ à k̀eno.

2

Iliasu tana Dikiri kīnaa

¹ Goro kū Dikiri ye à Iliasu sé kū zàga'īao à tá kāao a kīnaa, Iliasu kū Elisao bò Giligala ò té zén. ² Akū Iliasu pì Elisane: N ze la! Dikiri ma zī Beteli. Akū Elisa pì: Kū Dikiri kunnaao kū n kunnaao mani kēmmaro. Kū òten gé Beteli, ³ akū annabinŋ gā gbē kū ò kú Betelinŋ bò ò sù ò Elisa là ò pì: Asa n dō kū Dikiri ye à n dikiri símma gbāraa? À wèmma à pì: Má dō bi. À abire tó! ⁴ Akū Iliasu pì Elisane: N ze la! Dikiri ma zī Yeriko. À wèa à pì: Kū Dikiri kunnaao kū n kunnaao mani kēmmaro. Akū ò gèe Yeriko lele. ⁵ Annabinŋ gā gbē kū ò kú Yerikonŋ bò ò sù ò Elisa là ò pì: Asa n dō kū Dikiri ye à n dikiri símma gbāraa? À wèmma à pì: Má dō bi! À abire tó! ⁶ Akū Iliasu pìne: N ze la! Dikiri ma zī Yodan. Akū à wèa à pì: Kū Dikiri kunnaao kū n kunnaao mani kēmmaro.

Akū ò tékōi, ⁷ annabi gbēnŋn bupla akurinŋn ténýi. Kū gbēnŋn pla pìnŋ zè Yoda bara, akū annabii pìnŋ zè zāzā òteni n gwa. ⁸ Akū Iliasu a utagyabaa bò à fī à í lèò, akū í pìi zòkōre zaa bara la ari bara dire. Gukori bò, akū gbēnŋn pla pìnŋ bikù. ⁹ Kū ò bikù, akū Iliasu Elisa là à pì: Bón n ye mà kenne ari Luda gō gé ma símmaa? Elisa wèa à pì: N tó n annabikegbāna kū n vī gōmēne túbi ū leu pla. ¹⁰ Akū Iliasu pìne: Yā kū n gbèkama pì zī'ū. Goro kū Luda teni ma símma, tó n ma e, aní gōnne. Tó ndi ma e sōro, ĩni lero. ¹¹ Kū ò tena, òten yā o lele, akū sōgo téde kū sō tédenŋ n kēkōa, akū Iliasu tà musu kū zàga'īao. ¹² Kū Elisa è le, à wiki lè à pì: Baa!

Baa! Mə̀kōmmε Isaraila sōgonŋ kŭ a sōdenŋ ũ. Adi a e doro, akŭ à a pókasanŋ gà à kè̀kōrε. ¹³ À Iliasu utagyaba kŭ à bò à lètεaa sè, akŭ à èra à gèε à zè Yoda bara. ¹⁴ À í lè kŭ Iliasu utagyaba kŭ à kŭnaa pìio à pì: Dikiri Iliasu Luda kú mámεε? Kŭ à í lèo, akŭ à zò̀kōrε zaa bara la ari bara dire, akŭ à bikŭ.

¹⁵ Annabinŋ gǎ gbě kŭ ò bò Yεrikonŋ teni a gwa, akŭ ò pì: Iliasu annabikegbāna gò Elisane. Akŭ ò sù ò dàale ò kùtεne ¹⁶ ò pì: Ókōnŋ n zò̀blerinŋ, ó gōsa gbāna gbēnŋn bupla akurinŋ vī. N̄ tó ò gé n dikiri wεtε. Ódigō dōro tó Dikiri Nini a sè à zù kpi ke musu ke guvute ken gwεε. Akŭ Elisa pì: Àsun n̄ zīro. ¹⁷ Ò nàkaraa, akŭ à n̄ wé'i kŭ à pì: À n̄ zī. Akŭ ò gbēnŋn bupla akurii pìnŋ gbàre, ò kpátε kè Iliasui gōrŋ aakō, odi boaro. ¹⁸ Kŭ ò èra ò sù, ò Elisa lè Yεriko, akŭ à pì́ne: Asa má òáre àsun gé à a weteroo?

Elisa daboyā káakunŋ

¹⁹ Wētεpidenŋ pì Elisane: N̄ gwa dikiri! Ó wētε katena mana lákŭ n è nà. A í mé à nnaro, a zīte dì pókε manaro. ²⁰ Akŭ à pì: À wisi ká ta dufun à mómεne. Akŭ ò sùone. ²¹ À gèε ísēbokia, akŭ à wisi pìi kàn à pì: Dikiri pì a í pìi yòrŋ kè. Í pì ni su kŭ gaga ke zīte pókεnamanasario doro. ²² Akŭ í pì kè nna ari kŭ a gbārao lákŭ Elisa ò nà.

²³ Kŭ Elisa bò gwe, àten gé Beteli. Gōrŋ kŭ à té zén, akŭ kefenna kenŋ bòte wētε gŭn ò a kè pāpā ò pìne: Mìgbarasude, n̄gō gé! Mìgbarasude, n̄gō gé! ²⁴ À līte à n̄ gwá, akŭ à n̄ ká kŭ Dikiri tóo. Akŭ nòbo pāsīnŋ bò líkpen mèn pla, ò né gbēnŋn bupla awεεpla pìnŋ

kèkèkõre. ²⁵ Kū Elisa bò gwe, à gèe Kaameli kpi musu, akū à èra à tà Samaria.

3

Mɔabunɔ n zīda sina Isarailanɔ

¹ Yudanɔ kina Yosafata kiblea wè baro plansaride gūnn Ahabu né Yoramū kè Isarailanɔ kina ū Samaria, à kí blè wè kuri awεεpla. ² À yā kū Dikiri yeiro kè, ama adi ká a de kū a dao pó ūro. À Baali gbè kū a de pète wò, ³ ama à zè kū durunna kū Nεbati né Yeroboamu Isarailanɔ dà a kenanwo, adi pānero.

⁴ Mɔabu kina Mesa sā kpāsano vī, àdigõ sāne bõrɔnɔ táfe bo Isarailanɔ kinanε dúbu basɔɔro kū sākaro dúbu basɔɔronɔ káo. ⁵ Kū Ahabu gà, akū Mɔabu kina a zīda sī Isarailanɔ kinaa. ⁶ Gwe gõnɔ kina Yoramū bò Samaria à Isarailanɔ kàkara n pínki. ⁷ À gbēnɔ zī Yudanɔ kina Yosafataa à pì: Mɔabu kina a zīda sīma. Īni gé kūmao zī ká kū Mɔabunɔroo? À wèa à pì: Mani gé, zaakū pó dokõnɔme ó ū. Ma zīkarinɔ bi n zīkarinɔme, ma sõnɔ bi n sõnɔme.

⁸ Kū Yosafata sù, akū à Yoramū là à pì: Mákpan óni sétɛn ò léteńmaa? Yoramū wèa à pì: Óni séte Eɔɔmu gbáranna kpame. ⁹ Akū Isarailanɔ kina dà zén kū Yudanɔ kinao kū Eɔɔmu kinao. Kū ò līka gui gɔɔ suppla, akū í làka zīkarinɔa kū n pókādenɔ. ¹⁰ Akū Isarailanɔ kina pì: Yā gī! Dikiri ókõnɔ kina gbēnɔn aakõnɔ kàkara à ó ná Mɔabunɔne n zī yá? ¹¹ Akū Yosafata pì: Dikiri annabi ke kú la à Dikiri gbekawεεroo? Akū Isarailanɔ kina ibanɔ doke pì: Safata né Elisa kun. Akū mé àdi í kú Iliasunε a ɔa yā.

¹² Akū Yosafata pì: Dikiri kú kãao. Akū Isarailanŋ kína kú Yosafatao kú Edomu kínao gèe Elisa kínaa.

¹³ Akū Elisa pì Isarailanŋ kínane: Ó bàka kú kú kŋo mámee? Ñ gé n de kú n dao tãnagbagbarinŋ kínaa.

Akū Isarailanŋ kína wèa à pì: Oi! Ókŋnŋ kína gbēnŋn aakŋnŋ, Dikiri mé à ó kákara à ó ná Mɔabunŋne ñ ɔĩ.

¹⁴ Akū Elisa pìne: Kú Dikiri Z̄ikaride kú maten zĩ kenē kunnaao, tó adi ke Yudanŋ kína Yosafata yāinlo, mani wé sé mà n gwa sero.

¹⁵ À sumene kú mɔɔleriiio. Kú mɔɔlerii pì nà a lenaaa, akū Dikiri gbāna sù Elisaa

¹⁶ à pì: Dikiri pì à wèe yŋyŋ swawee díkīnan.

¹⁷ Dikiri pì áni zàga'īa kú legūo ero, ama í ni guvute díkīna pa, áni mi kú á pókādenŋ.

¹⁸ Dikiri kīnaan yā pì zĩ'ūro. Ani Mɔabunŋ naáre á ɔīme dŋ.

¹⁹ Áni léte ñ wēte mana bīnidenŋa pínki. Áni lí kú òdi a né blenŋ zŋzŋ pínki. Áni ísēbokinŋ tata pínki. Áni búgbe mananŋ yaka kú gbèeo pínki.

²⁰ Kú gu dŋ sa kŋnkŋ ogɔɔ, akū í bò Edomu bŋsu kpa à dà zītela pínki.

²¹ Kú Mɔabunŋ mà kína pìnŋ sù zĩ ká kŋñwo, ò gbē kú ò kà ò zĩ kánŋ sīsì ñ pínki né fítì gbē zŋkŋ, akū ò ñ kákara ñ bŋsu lézekia.

²² Kú ò fùte kŋnkŋ, ifāntē dŋ í pīia ñ are, à deñne tēe lán aru bà.

²³ Akū ò pì: Arun gwe fá! Kína pìnŋ are dŋkŋa ò kŋ dède! Mɔabunŋ, ò gé ò ñ pŋnŋ sète!

²⁴ Kú ò kà Isarailanŋ bŋran, akū Isarailanŋ fùte ò lètemma, akū Mɔabu pìnŋ fàkŋa.

Akū Isarailanŋ sì ñ bŋsun ò ñ dede.

²⁵ Ò ñ wētēnŋ wīwi. Baadi gbèe sète ò zŋzu búgbe mananŋ, ò dà búgbee pínla pínki. Ò ísēbokinŋ tàta pínki. Ò lí kú òdi a né blenŋ zŋzŋ pínki. Ñ wéra Kirarese mé à gŋ lési ado, akū gbèzurinŋ likai, òten wēte pì bīni pápa

kū gbè zōkōnō. ²⁶ Kū Mɔabu kína è ò ye ò zì bleawa, akū à fēnedadenō sè gbēnōn wàa aakō kū basōroo, de ò gbēnō kē kùo gena Edomu kína kīnaa, ama ò fù. ²⁷ Akū à a daudu kū ani kí ble a gēne ũ sè à sa ò kāao bīnia. Akū vīna Isarailanō kù, ò gò Mɔabunōla ò tà n būsun.

4

Gyaanō nīsi tūru yā

¹ Annabinō gā gbēke nanō sō dō Elisaa à pì: Ma zā kū à de n gbē ũ gà. N dō kū n gbē pì Dikiri vīna vī. A fīnade ten su à ma nēgōgbē gbēnōn planō sēte a zōnō ũ. ² Akū Elisa pīne: Bón n ye mà kennεε? N omεε, bón n vī n kpén? À pì: Makū n zòbleri, nīsi kū à kú tūruu gūn baasiro má pōke vīro. ³ Akū Elisa pì: N gē bàai n ta korinō gbekagbeka n gbēdakenōa n pínki, àgō dasi, ⁴ n gē kpén n zé tatanε kū n nēnō, nēgō nīsi káka ta pīnō gūn, ta kū à pà nēgō dite kpado.

⁵ Akū nōgbē pī fùte à bò a kīnaa à gēε ke ε. À gē kpén kū a nēnō à zé tàta, òten ta dōne, akū àten nīsi kákan. ⁶ Kū ta pīnō pà pínki, à pì a nēnō dokene à ta pānde dōare, akū à pīne ta ke kun doro, akū nīsi pī yonaa zè. ⁷ À gēε à ò Luda gbē pīne, akū Luda gbē pī pì: N gē n nīsi pī yía n fīna boo, mōkōn kū n nēnō ánigō pō ble kū a kpara kū à gōō.

Elisa Sunemu nōgbē né futena gan

⁸ Zīkea Elisa gēε Sunemu. Nōgbē tóde ke kú gwe, à nàkaraa à pì, à pō ble a bea, akū à pō blè. Zaa goro birea tó àten gēte, àdi bote à pō ble gwe. ⁹ Akū nōgbē tóde pī pì a zāne: Má dō kū gbē kū àdigō gēte la gēn

baaakõ pì bi Luda gbẽmε súsu. ¹⁰ Ò kpéne bo ó kpé musu ò gádo ditene gwe kũ teburuuo kũ gbàao kũ fitilaa. Tó à sù ó gwa, anigõ kipa gwe.

¹¹ Zĩkea kũ Elisa sù gwe, à gè a kpé pìn à wùte. ¹² Akũ à pì a zĩkeri Geazine. Ñ Sunemu nɔgbẽ pì sísi. Kũ à a sísi, akũ à sù à zè Elisa are. ¹³ Akũ Elisa pì Geazine: Ñ one à nibɔkenaa kèwεε manamana. Bón à ye ò keare sɔɔ? À ye ò yáke oare kínane ke zĩkari don'arɛdenε yá? Akũ nɔgbẽ pì pì: Póke ten kĩama ma gbẽno téro. ¹⁴ Akũ Elisa Geazi là à pì: Bón à de ò kenεε? Akũ Geazi wèa à pì: Too, à négõgbẽ ke vĩro, akũsõ a zã zĩ kũ. ¹⁵ Akũ Elisa pì: Ñ a sísi. Kũ à a sísi, akũ à sù à zè kpéleleε. ¹⁶ Akũ Elisa pìne: Ziki mandara'i ñigõ négõgbẽ kũna n õi. Akũ nɔgbẽ pì pì: Oi ma dikiri Luda gbẽ, ñsun makũ n zòbleri kekero.

¹⁷ Akũ nɔgbẽ pì nòɔ sù. Kũ wèε pì kà, à né ì gõgbẽ ũ lákũ Elisa òne nà. ¹⁸ Kũ né pì kè zõkõ, akũ zĩkea à gèε à a de lè bura kũ pókèrinɔ. ¹⁹ Akũ à pì a de pìine: Ma mii! Ma mii! Akũ a de pì pì a zĩkeriine: Ñ né pì sé ñ tá kãao a danε. ²⁰ Kũ à a sè à tà kãao a danε, akũ a da pì a sè à dì a gbála. Kũ ifántè kà midangura, akũ à gà. ²¹ Akũ à a sè à didi kãao Luda gbẽ pì kpén à a wùte a gádoa, akũ à bò à zé tàtaale. ²² Akũ à a zã sísi à pìne: Ñ zĩkerinɔ doke gbaremenε kũ zaakio. Má ye mà gé Luda gbẽ kĩnaa likalika. ²³ Akũ à a lá à pì: À kè dera nten gé a kĩnaa gbāraa? Mɔ dufu ke kámmabogɔɔ zĩn gbāraro. Akũ nɔgbẽ pì pì: Yáke kunlo. ²⁴ À gàarii yè zaakine à dia, akũ à pì a zĩkeriine: Ñ a kpake ò gé. Ñsun zero, séto ma ònne. ²⁵ Ò dà zén ò gèε Luda gbẽ pì kĩnaa

zaa Kaameli kpi musu. Kū Luda gbē pìi a è té zaa zà, à pì a zīkeri Geazine: Ì Sunemu nɔgbē gwa, à té dire! ²⁶ Ì bàà lé ñ gé daale, í a la, tó à aafia kũ a zāo kũ a néo. Akũ nɔgbē pìi wèa à pì: Aafiaame! ²⁷ Kũ à kà Luda gbē kīnaa kpi pìi musu, akũ à a kũ a gbáa. Kũ Geazi sù à ɔ s̄i, akũ Luda gbē pìi pì: Ì a tó. A n̄es̄e yàka, ama Dikiri abire ùtemene, adi om̄enero. ²⁸ Akũ nɔgbē pìi pì: Ma dikiri, ma n̄éḡgbē wé k̄emman yá? Mádi pì ñsun ma kekeroroo?

²⁹ Akũ Elisa pì Geazine: Ì n asa d̄omma ñ ma gò sé ñ gé. Tó n dakare kũ gbēkeo, ñsun f̄o kpáaro. Tó gbēke f̄o kp̄amma s̄o, ñsun wero. Ì gé ñ ma gòo pì na né pì area. ³⁰ Akũ né pì da pì: Kũ Dikiri kunnaao kũ n kunnaao mani tá n sariro. Akũ Elisa bò à téi. ³¹ Geazi dò are à ḡe à gòo pìi nà né pì area, ama adi k̄ini ke kero, adi yīḡaro. Akũ Geazi èra à ḡe à dà Elisale à p̄ine: Né pì dí futero. ³² Kũ Elisa kà be p̄in, à né p̄i è wutena a gádoa gè ũ. ³³ Akũ à ḡe né p̄i ad̄o, à zé tàta à wé kè Dikiria. ³⁴ Akũ à wùte né p̄ia. À lé pè a léa à wé pè a wén à ɔ dàda a ɔn̄on. Lákũ à wùte né p̄ia nà, akũ a m̄e kè lóḡobḡo. ³⁵ Elisa fùte à zè à taa ò kpé p̄in à ḡe à sù, akũ à èra à wùte né p̄ia d̄o. Akũ né p̄i yī s̄à ḡen suppla à wé w̄e. ³⁶ Akũ Elisa Geazi s̄isi à p̄ine: Ì Sunemu nɔgbē pì s̄isi. Kũ à à s̄isi à sù, akũ Elisa p̄ine: N n̄én dí. ³⁷ Akũ à kùte à m̄i p̄ete a gbá sare à a né p̄i sè à bò k̄aao.

Sewe kana do'oron

³⁸ Elisa tà Giligala. Ḡo b̄irea nà kú b̄usuu p̄in. Annabin̄on k̄ate a are, akũ à pì a zīkeriine: Ì dàga di téa, í dò kuku annabi d̄in̄one. ³⁹ Kũ í gbēke ḡe dò

pónɔ wete bura, akū à bò sɛntɛ boboa. À a né bòbo à kà a uta lébaran à pà. Kū à sùo, akū ò pàrapara ò kà dòn, gbēke d̄s lākū à de nàro. ⁴⁰ Kū ò dōo p̄i d̄a gbē p̄inɔne ò p̄ó bleo, kū ò lé kè, ò wiki lè ò p̄i: Luda gbē, ga kú do'oro p̄in. Akū odi f̄s ò blèro. ⁴¹ Akū Elisa p̄i: À flawa sé à suo. Akū à d̄a à kà do'oro p̄in à p̄i: Ñ kpaateíne ò ble. Akū sɛwe p̄i laka do'oron.

P̄oblekpana gbēnɔn basɔroa

⁴² Gbēke bò Baali Salisa à sù Luda gbē p̄ine kū burodi kū ò kè kū p̄ówe káakuo mèn baro kū gbado dufuo. Akū Elisa p̄i: Ñ kpá gbēnɔa ò só. ⁴³ Akū a z̄ikeri a là à p̄i: Gbē p̄inɔ kà gbēnɔn basɔro, deran mani abire kpaateíne nàa? À wèa à p̄i: Ñ kpám̄ma ò só, zaakū Dikiri p̄i onì só, a kpara ni ḡs. ⁴⁴ Akū à kpám̄ma, ò sò, a kpara ḡs lākū Dikiri ò nà.

5

Naama werek̄ana kū a kusuo

¹ Naamame Siria k̄ina z̄ikarinɔ don'arɛde ũ. À bèere v̄i a dikiri ōi akūs̄s̄ a t̄ó bò, zaakū a ḡain Dikiri tò Siriano z̄i blè. Né ḡs gbēme z̄i ḡun, ama à kusu k̄ù. ² Ḡoro kū Siria z̄ikari gbānam̄nnerinɔ ḡe Isarailanɔ b̄usun yā, ò n̄nɔkpare ke k̄ù, akū à ḡs Naama nanɔ z̄ikeri ũ. ³ Akū n̄nɔkpare p̄i p̄i a dikiriine: Tó ó bede ni f̄s à gé annabi kū à kú Samaria k̄ina yā, de à a wèrek̄a kū a kusuo. ⁴ Akū Naama ḡe k̄ina k̄ina à p̄i: Yā kū n̄kpare kū à bò Isarailanɔ b̄usun òn dí. ⁵ Akū Siria k̄ina p̄i: Ñ gé, má takada k̄e Isarailanɔ k̄inanɛ. Akū Naama andurufuu s̄ete kiloo wàa do kū basupplao kū wurao kiloo baaak̄s̄ akuri kū utao waka kuri.

síro, ò makū n zòbleri gba zé mà bùsu sé baragbāsō aso pla, zaakū mani sa o tānaa doro, séde Dikiri. ¹⁸ Dikiri sùru kemene kū yā dīkīnao. Tó ma kína gèe Rimō gbagba a kpén, tó ma ge zene, tó ma kutε Rimō kpé pìn, Dikiri sùru kemene kū yā pìio. ¹⁹ Akū Elisa pìne: Ì ká be aafia!

Kū à dà zén, à táa ò fíti, ²⁰ akū Luda gbē Elisa zīkeri Geazi laasun lè à pì: Ma dikiri tò Siria gbē Naama ten tá pā, adi pó kū à sùoare síro. Kū Dikiri kunnaao mani pétei mà póke sía. ²¹ Akū Geazi pète Naamai. Kū Naama è à té n kpe kū bàao, akū à bò a sōgon, àteni a dā. Kū à kà, akū Naama a là à pì: Aafiaan yá? ²² À wèa à pì: Aafiaame. Ma dikiri mé à ma zīmma, à pì annabinō gā kefenna gbēnōn pla kenō mé ò bò Eflaimu gusīsīden ò sù a kīnaa tera. Ì n gba andurufu kiloo bupla kū utao waka pla. ²³ Akū Naama pì: Tó leme, ò andurufu kiloo basiikō sí gōnō. À kàne asasan mèn pla kū utao waka pla. À kpà a ìba gbēnōn planōa, akū ò sè ò dò Geazine are. ²⁴ Kū ò kà Elisa bea sīsī musu, akū Geazi pó pìnō sīmma à kàte a kpén, akū à gbē pìnō gbàre ò tà. ²⁵ Kū à gèe a dikiri Elisa kīnaa, akū Elisa à là à pì: Geazi, mán n genn? À wèa à pì: Makū n zòbleri, mádi gé gukearo. ²⁶ Akū Elisa pìne: Kū gōgbē pìi bò a sōgon, àteni n dā, n dō kū ma nini kú kúnwo gweroo? Andurufu ke utano sīmmana gōrōn díro, ke kùkpenō ke geepi búno ke sāno ke zūno ke gōgbē kū nōgbē zīkerinō. ²⁷ Naama kusu ni gōnne kū n burinō ari gōrō sīnda pínki. Kū à bò Elisa kīnaa, akū kusu pìi lli púu lán buu bà.

6

Kpásawε funa íla

¹ Annabi gǎ gbēnŋ pì Elisane: Ñ gwa, gu kũ òten kōkakarana ken kèwεε fiti. ² Ò gé Yodai, ó baadi ni lí zō ò kpé boo gwe, gu kũ ónigō kun. Akũ Elisa pì: À gé. ³ Akũ n gbēke pì: Ìni sùru ke ñ gé kũooroo? Akũ à pì: Mani gé. ⁴ Akũ à gèe kũnwo. Kũ ò kà Yodai, òten lí zōzō. ⁵ Kũ n gbēke ten lí zō, akũ a kpásawε wò a pán à zù ín bùdum, akũ à wiki lè Elisaa à pì: O'o dikiri, ma kpása pì sèmmame fá! ⁶ Akũ Luda gbē pì: Mákpan à zùn súsuu? Kũ à mōne, akũ Elisa lí zō à zù ín gwe, à tò kpásawε pì fù íla. ⁷ Elisa pì: Ñ sé ñ boo! Akũ gbē pì ò bò à kũ.

Siria zìkarinŋ vñakūnaa

⁸ Siria kína fùte Isarailanŋi kũ zìio. À lé kpàkūsũ kũ a ìbanŋ, akũ à pìnne gukean oni bùra káten. ⁹ Akũ Luda gbē légbāzā kè Isarailanŋ kínane à pì, àgō gu pì dākpā àsun gēalaro, zaakũ Sirianŋ ten su gweme. ¹⁰ Akũ Isarailanŋ kína gbēnŋ zì gu kũ Luda gbē a yā òare pì gūn. Len Elisa dìgō lé daa gèn baaakō le, akũ àdi tó ògō gu pìnŋ dākpā. ¹¹ Akũ Siria kína laakarìi fùte yā pì yāi. À a ìbanŋ kākara, akũ à n lá à pì: Ó dí mé à de Isarailanŋ kína gbē ūu? À omene. ¹² A ìbaa pìnŋ doke wèa à pì: Ma dikiri kí, adi ke ó gbēke bi a gbēnlo. Isarailanŋ bùsu annabi Elisa mé àdi yā kũ ndi o zaa n kpéne gūn gbā Isarailanŋ kínane. ¹³ Akũ kína pì: À gé à a wete gu kũ à kún, mani gbēnŋ zì ò a kũ. Akũ ò pìne: À kú Dotāme. ¹⁴ Akũ kína zìkarinŋ gbàre gwe dasidasi kũ sōdenŋ kũ sōgonŋ. Ò gèe gwe gwāani ò lika wēte pìi.

15 Kū Luda gbē zīkerii fùte kɔnkɔ káaku, à bò, akū à zīkarii pìnɔ è likana wētei kū sōdenɔ kū sōgonɔ. Akū à pì Elisane: O'ò dikiri, óni ke derameε? 16 À wèa à pì: Ñsun tó vīna n kūro. Gbē kū ò kú kūoonɔn dasi de gbē kū ò kú kūńwonɔla. 17 Akū Elisa wé kè à pì: Dikiri, ñ a wé kēne. Akū Dikiri zīkerii pì wé kēne. Kū à gu gwà dɔ, akū à sōdenɔ kū sōgo tédenɔ è likana Elisai, ò dà sīsī pìla. 18 Kū Sirianɔ ten su Elisa kū, akū à wé kè Dikiria à pì: Ñ tó gbē pìnɔ vīna kū. Akū Dikiri tò ò vīnaa kù lākū Elisa wé kèawa nà. 19 Akū Elisa pì Siria zīkarii pìnɔne: Zé dīkīnanlo! Wēte dīkīnanlo! À témai mà gé kááo gbē kū áten wete kīnaa. Akū à gèe kūńwo Samaria. 20 Kū ò gè wēte pì gūn, akū Elisa pì: Dikiri, ñ n wé wēńne sà. Kū Dikiri n wé wēńne, ò gu gwà ò è Samarian ò kún. 21 Kū Isarailanɔ kína n é, à Elisa là à pì: Mà n deden yá? Baa, mà n deden yá? 22 Akū Elisa wèa à pì: Ñsun n dedero. Ndì gbē kū n n kúkū zìlanɔ deden yá? Ñ póble kpámma ò ble. Ñ í kpámma ò mi, gbasà ò ta n dikiri kīnaa. 23 Akū kína pɔnna póble kēńne, ò blè ò í mì, akū ò n gbáre, ò tà n dikiri kīnaa. Abire gbera Siria gbānamɔnnerinɔ dí era ò sù léte Isarailanɔ būsuaa doro.

Sirianɔ Samaria kagurakɛnaa

24 Gɔɔ pla gbera Siria kína Benadada a zīkarinɔ kākara n pínki, akū ò sù ò Samaria kaguraa kè. 25 Akū nà gbāna kù wēte pìn, ò a kaguraa kè à gī kè ari òten zaaki mì yía andurufu kiloo do, lukuluku gbò zaka fitinna lé do sō andurufu ɔgɔ mèn sɔɔro. 26 Kū Isarailanɔ kína té bīni musu, akū nɔgbē ke ɔɔ

dòne à pì: Ma dikiri kí, ò ma sura ba. ²⁷ Akū kína pìne: Tó Dikiri dí n sura baro, mani le mà n sura ba deramεε? Má pówε ke wē vīn yá? ²⁸ Akū à èra à a là à pì: Bó mé à n lee? Akū nɔgbē pìi wèa à pì: Nɔgbē ke mé à pìmene mà su kū ma nэгōgbēo ò só gbāra, zia sō ó a pó só. ²⁹ Akū o ma né kùku o sò. Kū gu dè, akū ma pìne à su kū a pó se ò só, akū à a pó ki ùte. ³⁰ Kū kína mà yā kū nɔgbē pìi ò, akū à a uta zōkōò gā à kè. Kū ò wé sè ò a gwà lākū à té bīni musu nà, ò a è kū uta kasanɔ dana a uta zōkōò gēi. ³¹ Akū kína pì: Tó mádi Safata né Elisa mì zō gbāraro, Luda yā kemene pásīpāsī.

³² Elisa vutena a kpén kū gbē zōkōnɔ. Akū kína gbē zì à doare are à gé Elisa kū ari àgō ká. Ari zīrii pì gō ká gwe, akū Elisa pì gbē zōkōò pìnɔne: Gbēderi pì gbē zì, àten su à ma mì zō. À laakari ke! Tó zīrii pìi kà, à zé tatane, àsun tó à gēro. Ádi a dikiri gēsε kīni ma dɔ a kperoo? ³³ Kū à kpé àten yā oñne, akū zīrii pìi kà. Akū kína pìi kà à pì: Sunyī dí bò Dikiri kínaame, bó mani wé dɔi dɔɔ?

7

¹ Akū Elisa pì: À Dikiri yā ma! À pì zia mandara'i oni flawa yía Samaria bīnilea zaka lé do andurufu ɔgɔ mèn do, póblewε zaka lé pla sō, andurufu ɔgɔ mèn do. ² Akū kína kpàasi yā sì Luda gbē pìla à pì: Bee tó Dikiri legū foro f̃, yā pì ni sí ke yá? Akū Elisa pìne: Īni wé siale, ama ĩni le ò blero.

Kusunɔ baaru nna kpanaa

³ Kusu gbēnɔn siikōnɔn kú bīnilea. Akū ò pikōne: Bóyáin ónigō vutena la ari ò gé gagaa? ⁴ Tó o pì óni

gē wēte gūn, nà kú gwe, óni gagame. Tó o gō la sō, ga dokōno pīime. Ò fute ò gé na Siriano buraai. Tó ò ó tó bēne, ónigō kun. Tó ò ó dedeme sō, o gagan gwe. ⁵ Akū ò fute okosi, òten gé Siriano büran. Kū ò kà bura léa, ò è gbēke kú gwero. ⁶ Dikiri tò Siria büradenō sōgonō kū sōnō kū zìkari dasinō kīni mā, akū ò pikōne, Isarailanō kína fīna bò Iti kīnanōa kū Misila kīnanō ò su ò létewá. ⁷ Akū ò bàa sì okosii piia gōnō ò n̄ bizakutanō tò gwe kū n̄ sōnō kū n̄ zaakinō. Ò n̄ buraa tò gwe lākū à de nà, ò lèkōa ò n̄ zīda miboki wēte.

⁸ Kū kusu pīnō kà buraa pīn gwe, ò gē bizakuta pīnō doke gūn, ò pó blè ò í mī, akū ò andurufu kū wurao kū pókasanō sète ò gēe ò ùte. Kū ò èra ò sù, ò gē bizakuta pānden dō, ò pónō kākara ò gēe ò ùte. ⁹ Akū ò pikōne: Yā kū óten ke dí manaro. Gbāra mé à de ò baaru nna kpá, akū ó yītena yá? Tó o yīte le ari gu gēe à dō, a gò ni ó lé. Ò fute gōnō ò gé o kīnabedenōne. ¹⁰ Kū ò kà gwe, ò lé zù wēte zédākpārīnō ò pī: O ge Siriano büran, ódi gbēke e gwero, ódi gbēke kīni maro. N̄ sōnō kū n̄ zaakinō mé ò bādōna gwe, akūsō n̄ bizakutanōn kú n̄ gbèn gboronaa sari. ¹¹ Kū zédākpārīi pīnō lé zù ò ónne wēten, akū ò a baaru kpà kīnabe onn. ¹² Akū kína fute gwāani, à pī a ibanōne: Mani yā kū Siriano kēwēre oáre. Kū ò dō kú nà ó kú gbāna, abire yāin ò bōte n̄ büran ò gēe ò ùte sēn. Òten da óni bōte wētemme, gbasa ò ó kúkū bēne ò ó wēte sí. ¹³ Akū a ibanō doke pīne: Zaakū ókōnō kū o gōnō ó kú ga léi, n̄ tó ò sō mēn sōoro kū ò gōnō sé ò gbēnō zīo, de ò yā kú à kè gwa. ¹⁴ Akū ò sōgonō sè mēn pla kū sōnō, akū

kína n gbáre à pì: À gé à Siria zìkarinŋ gbese à gwa!
 15 Akū ò n gbese ari Yodai. Ò è kū Sirianŋ bàa sìme,
 ò n pókasanŋ kū n gōkebonŋ fàkōa zé gūn gwe. Akū
 zìrii pìnŋ èra ò sù ò yā pì gbà kīnanε.

16 Akū ò bôte ò gèε Sirianŋ bùran ò pónŋ sète,
 akū òten flawa yía zaka lé do andurufu ɔɔ mèn
 do, póblewε zaka lé pla andurufu ɔɔ mèn do lákū
 Dikiri ò nà. 17 Kína a kpàasii dìte bīnile dākpāri ū,
 akū gbēnŋ gèsee zèzea bīnilea gwe à gà, lákū Luda
 gbē gīnake à ò nà goro kū kína sù a bea. 18 À kè lákū
 Luda gbē pì ò kīnanε nà à pì: Oni flawa yía zia
 mandara'i Samaria bīnilea zaka lé do andurufu ɔɔ
 mèn do, póblewε sō zaka lé pla andurufu ɔɔ mèn
 do. 19 Kína kpàasi yā wè Luda gbēa à pì: Bee tó
 Dikiri legū foro fò, yā pì ni ke yá? Akū Luda gbē
 pìne: Īni wé siale, ama Īni le n blero. 20 Len à kè le, ò
 gèsee zèzea bīnilea à gà.

8

Kína Sunemu nɔgbē bura eranane

1 Elisa pì nɔgbē kū à a né fùte pīne à fute à tá bùsu
 pānden kū a bedenŋ à goro pla ke gwe, zaakū Dikiri
 dìte nà ni gē Isarailanŋ bùsun ari wè supplame.
 2 Akū nɔgbē pì kè lákū Luda gbē òare nà. Apii kū
 a bedenŋ gèε ò vùte Filisitini bùsun ari wè suppla.
 3 Wè suppla pì gberan à bò Filisitini bùsun à sù, akū
 à gèε wé ke kīnaa a be kū a burao yā musu. 4 Goro
 bīrea kína ten fāai bo kū Luda gbē zīkeri Geazio à pì:
 N yā zōkō kū Elisa kēnŋ babamene. 5 Goro kū àteni
 a gèfutena yā o kīnanε, akū nɔgbē kū à a négōgbē
 fūtenε pì sù wé ke kína pīa, de à a be kū a burao

eraare. Akū Geazi pì: Ma dikiri kí, nɔgbē kū Elisa a né fùtenεε pìin dí kū a néo. ⁶ Kū kína a làla yā pìii, akū nɔgbē pì yā pìi bàbanε. Akū kína pì a ibano dokene: Ñ nɔgbē pì póno eranε kū pòble kū à kè a buranwo zaa ɔɔɔ kū à fùte la ari kū a gbārao.

Azaili kína Benadada denaa

⁷ Elisa gèε Damasuku ɔɔɔ kū Siria kína Benadada ten gyā ke. Kū ò òne Luda gbē sù la, ⁸ akū kína pì Azailine: Ñ gba sé ñ gé dao Luda gbēle ñ kpáa ñ one à Dikiri gbekamεne, tó mani fute kū gyā díkínao. ⁹ Akū Azaili Damasuku pó manano sète lakumi aso bupla, akū à gèε dao Elisale. Kū à kà a kínaa à pì: N zòbleri Siria kína Benadada mé à ma zímma mà n gbeka, tó áni fute kū a gyáo. ¹⁰ Akū Elisa wèa à pì: Ñ gé ñ one ani fute kū abireo, ama Dikiri mòmene kū ani game. ¹¹ Akū Luda gbē wé pè Azailia ari wé'i a kū, akū Luda gbē nà ɔɔɔnaaa. ¹² Akū Azaili a là à pì: Ma dikiri, bóyāin nten ɔɔ dsi? À wèa à pì: Kū má yā vāni kū ñni ke Isarailanone dō yāime. Ñni té na ñ zeki gbānanɔa, ñni ñ kefennanɔ dede kū fēnɔdao, ñni ñ nénɔ yāmiyāmi, ñni ñ nòsindarenɔ nèεε fōfō. ¹³ Akū Azaili pì: Makū n zòbleri, gbēdan ma ũ, deran mani yā zōkō bire taka keε? Akū Elisa pìne: Dikiri mòmene kū ñni gō Siria kína ũ.

¹⁴ Kū à bò Elisa kínaa, à èra à tà a dikiriia. Kū kína yā kū Elisa òo gbèkaa, akū à pì: À òmene ñni fute aafia. ¹⁵ Kū gu dō, Azaili biza gègetee sè à yàku, akū à kù kína ānla ari à gà, akū Azaili a gēne blè.

Yudano kína Yehoram

¹⁶ Isarailanɔ kína Ahabu né Yoram kíblena wè sɔɔrode gūn, Yudano kína Yosafata né Yehoram

nà kíblenaaa. ¹⁷ A wè̄ baraakuri awεεpladen à kí blè, à vùte kín Yurusalemu wè̄ sɔraakɔ̄. ¹⁸ À zè̄ kũ Isarailanɔ kɔnanɔ yákenaaɔ lán Ahabu bedenɔ bà, zaakũ à Ahabu nénɔgbè̄ sè̄ nɔ ũ, akũ à yá kũ Dikiri yeiro kè̄. ¹⁹ Bee kũ abireo Dikiri dí we à Yudanɔ dúgu zòro a zòbleri Dauda yá̄i, zaakũ à lé̄ sènɛ̄ à pì, a buri nigɔ̄ kí blē gɔrɔ̄ sɔ̄nda pínki.

²⁰ Yehoramú kíblegɔ̄ɔan Edɔmunɔ̄ n̄ zɔ̄da sì Yudanɔ̄ a ò n̄ zɔ̄da kína kà. ²¹ Abire yá̄i Yehoramú gè̄ε̄ Zai kũ a sɔgonɔ̄ pínki, akũ Edɔmunɔ̄ likai kũ a sɔgodenɔ̄. À fùtē à n̄ kè̄ kùo gwāani à tà, akũ a zìkarinɔ̄ bà̄a sì ò tà bε̄. ²² Edɔmunɔ̄ n̄ zɔ̄da sì Yudanɔ̄ a ari kũ a gbārao. Gɔrɔ̄ birean Libinadenɔ̄ n̄ zɔ̄da sì Yudanɔ̄ a se. ²³ Yehoramú yā kparanɔ̄ kũ yā kũ à kènɔ̄ pínki kú Yudanɔ̄ kɔnanɔ̄ ḡīayākenanɔ̄ takadan. ²⁴ Yehoramú gà, ò a mira kpàkūsū kũ a dizinɔ̄ Dauda wē̄ten, akũ a né̄ Ahazia a gē̄nɛ̄ blè̄.

Yudanɔ̄ kína Ahazia

²⁵ Isarailanɔ̄ kína Ahabu né̄ Yoramú kíblena wè̄̄ kuri awεεpladē gūn Yudanɔ̄ kína Yehoramú né̄ Ahazia nà kíblenaaa. ²⁶ A wè̄̄ baro awεεpladē gūn à kí blè̄, à kú kín Yurusalemu wè̄̄ domē. A da tón Atalia, Isarailanɔ̄ kína Ōmiri daikoremē. ²⁷ Ahazia zè̄̄ kũ Ahabu bedenɔ̄ yákenaaɔ, à yā kũ Dikiri yeiro kè̄̄ lán Ahabu bedenɔ̄ bà, zaakũ a anzurenɔ̄mē. ²⁸ À gè̄̄ à nà Ahabu né̄̄ Yoramua, akũ ò̄ten zì̄ ká lε̄ε̄ kũ Siria kína Azailio zaa Ramɔ̄ Giliada. Kũ Sirianɔ̄ Yoramú kɔnna, ²⁹ akũ à è̄ra à tà Yez̄erili ari a bò̄o pì ḡɔ̄ láka. Akũ Ahazia gè̄̄ε̄ wé̄̄ kpá̄tei gwē.

9

Yehu kana Isarailano kina ũ

¹ Annabi Elisa annabi gā gbēke sisi, akū à pìne: Ñ asa dōmma ñ kū, ñ nísi tūru dí sí ñ géo Ramo Giliada. ² Tó n ka gwe, ñ kpáte ke Yosafata né Yehu, Nimisi daikorei ñ bo káao a gbēno té, ñ gē kpén ari kpéne. ³ Ñ tūruu pì nísi kú a mìa, ñ onε kū Dikiri pì a a kà Isarailano kina ũ. Abire gbera ñ zé wē, ñ bàa sí ñ su. Ñsun gi ke gwero. ⁴ Akū annabi kefenna pì gēε Ramo Giliada. ⁵ Kū à kà gwe, à zìkari don'arēdeno è katena, akū à pì: Don'arēde, má yā vī mà onne. Akū Yehu a là à pì: Ó díme nten oo? À wèa à pì: Mōkōmme don'arēde. ⁶ Kū Yehu fùte à gè kpén, akū kefenna pì nísi kù a mìa à pì: Dikiri Isarailano Luda pì a n ka a gbē Isarailano kina ũ. ⁷ Ñ Ahabu bedeno dēde, Dikiri ni a zòbleri annabino fīna bomma kū a zòbleri kū Yezebeli ñ dēno ñ pínki. ⁸ Ñ Ahabu bede pìno dēde zòno kū zīdadeno ñ pínki. Ñ gōgbē ke sún gō Isarailano būsuno, ⁹ Ahabu on ni gō lán Nebati né Yeroboamu onn bà, lán Ahia né Baasa onn bà. ¹⁰ Gbēdanō ni Yezebeli gē só Yezeriili bīnikpeme, gbēke ni a vīro. Akū annabii pì zé wē à bàa sì. ¹¹ Kū Yehu bò à gèe a don'arēde dakeno kīnaa, akū ò a là ò pì: À kè deran ñade pì sù n kīnaaa? À wēm̄ma à pì: Á a dō kū yāzōzōriime. ¹² Akū ò pì: Èkeme! Ñ owere. Akū à pì: Yā kū à òmenen dí. À pì Dikiri pì a ma ka Isarailano kina ũ. ¹³ Akū ñ baadi kè likalika à a uta zōkō sè à kàte a gbá sare didikia, akū ò kuru pè ò pì: Yehu kè kina ũ.

14 Akū Yehu lé kpàkūsū kūrwo Yoramui. Goro birea kina Yoramu pì kū Isarailano n pínki ten gí kū Ramo Giliadao, òten zì ká kū Siria kina Azailio. 15 Kū Siriano a kinnna, akū à era à tà Yezzerili ari à aafia le. Akū Yehu pì a gbē pìnone: Tó a ze kúmaome, àsun tó gbēke bo wēten à gé yā dí baaru kpá Yezzeriliro. 16 Akū Yehu gè a sōgon, àten gé Yezzerili. Yoramu wutena gwe kinnana, Yudano kina Ahazia kú gwe do, à gèe wé kpátei. 17 Kū gudākpāri kū à kú Yezzerili gudākpāki lei musu Yehu è kú a gbēno, òten su, akū à wiki lè à pì: Ma gbēno è, òten su. Akū Yoramu pì: N sōde gbare à gé dañle à n la tó aafiaan òten suo. 18 Akū sōde bò à gèe à Yehu lè à pì: Kina pì, aafiaan nten suo yá? Yehu wèa à pì: N bàka ūgba kú aafiaaoo? N mó ògō témai. Akū gudākpārii pì: Zìrii pì n lé, ama adi era à sùro. 19 Akū kina sōde plade gbàre do. Kū à n lé, à pì: Kina pì, aafiaan nten suo yá? Akū Yehu wèa à pì: N bàka ūgba kú aafiaaoo? N mó ògō témai. 20 Akū gudākpārii pì pì: À n lé, ama àkū sō adi era à sùro. Gbē pì gófina de lán Nimisi daikore Yehu bà, àdi gó baka lán ìade bàme.

21 Akū kina Yoramu pì: N gó domene sōnoa! Kū ò dōa, akū à bò wēten kú Yudano kina Ahaziao, baadi kú a sōgoo, òten gé da Yehule. Akū ò dàkare Yezzerili gbē Naboti kú ò a dè yā bura. 22 Kū Yoramu wé sì Yehule, akū à a là à pì: Yehu, aafiaan nten suo yá? À wèa à pì: Aafia kú mámee? Zaakū n da Yezzebeli tãnagbagbana kú a pódammanaao dàgula. 23 Kū Yoramu lite àten bàa sí, akū à lé zù Ahaziai à pì: Bonkpeyāme Ahazia! 24 Akū Yehu a sá gà à Yoramu

pà a ɔple dagura. Kàa pìi a swèè kù, akū à kè yòkɔɔ a sōgon. ²⁵ Akū Yehu pì a zìkari gbě zòkò Bidikanɛ: N a gè sé n zu Yezerili gbě Naboti buran gwe. Ma dɔn kū ó kú sōgo gūn lɛɛɛ yā ó pla, ó té a de Ahabu kpɛ, ɔɔɔ kùà Dikiri gīnake à lé kè a yā musu à pì ²⁶ a è lán ò Naboti dè nà kū a nénɔ. Bura dín áni Naboti pò fīna bonɛ Ahabua. Abire yāin n a gè sé n zukūna buran gwe lákū Dikiri ò nà.

²⁷ Kū Yudanɔ kína Ahazia è ɛ, akū à dà Betagā zén kū bàao. Akū Yehu pètei àten pi: À a de se. Akū ò a pà a sōgo gūn ɔɔɔ kū àten Guru sīsī kū Ibleamu sare. Akū à n kē à tà Megido, gwe à gèè à gàn. ²⁸ A ìbanɔ a gèè sè ò dà sōgo gūn ò tào Yurusalemu, akū ò a mira kpàkūsū kū a dizinɔ Dauda wēten. ²⁹ Ahabu né Yoramu kīblena wè kuri awɛɛdode gūnn Ahazia kè Yudanɔ kína ũ.

Yezebeli ganaa

³⁰ Kū Yehu sù Yezerili, Yezebeli a baaruu mà, akū à kiro kà à a mīkā kèkè. Zaa bīni kpé musu wondoo gūn àten wé kpáte. ³¹ Kū Yehu gè bīnilea, akū Yezebeli pì: N ke lɛɛɛ kū Zimirio, n n dikirii dè. Aafiaan n suo la yá? ³² Kū Yehu wé sè musu, à wondoo gwà, akū à pì: Dí mé à zè kūmaoo? Dí mé à kú ma kpaa? Kū kínabe zīkeri gbēnɔn pla ke aakōnɔ sù ò wé kpáte wondoo gūn, ³³ akū Yehu pìnnɛ: À ɔ sōi à léte. Kū ò ɔ sōi à lète, akū Yehu gèse pètepetea kū sōgoo ari a aru fà gbliia kū a sōnɔ. ³⁴ Kū Yehu gè kínabea, à pò blè à í mì, akū à pì: Bee kū ò láari bò nɔgbě plia, ò a vī, zaakū kína burime. ³⁵ Kū ò gèè ò a gè sé ò vī, akū odi pòke lero, tó adi ke a mìtoko kū a gbálanɔ kū a ɔlanɔ baasiro. ³⁶ Akū ò èra ò gèè ò

Yehune: Ò sù kŭ kĭnane pĭno mĭno. Akŭ Yehu pĭ ò káte bĭnĭlea leu pla ari gu dò.

⁹ Kŭ gu dò, akŭ Yehu bò à gèe à zè gbēno are à pì: Ákōno á yāke vīro, makŭ mé ma bo ma dikiri kpe ma a dè, ama dí mé à gbē dĭno dèdèe. ¹⁰ Àgō dō sà kŭ yā kŭ Dikiri gĭnake à ò Ahabu bedeno yā musu, a ke ni léte pāro. Dikiri kè lākŭ à ò a zòbleri Iliasu gāi nà. ¹¹ Akŭ Yehu Ahabu bede kŭ ò gò Yezērilino dèdèe nĭ pĭnki kŭ à ĩba gbē zōkōno kŭ a gbēnnano kŭ a sa'orino. Adi a gbēke tó kŭ wēndiioro.

¹² Akŭ à fùte à dà Samaria zén. Kŭ à kà sādārinō bŭrakŭkia, ¹³ akŭ à dàkare kŭ Yudano kĭna Ahazia daneno à nĭ lá à pì: Dĭno me á ũu? Ò wèa ò pì: Ahazia danenome ó ũ, o su fō kpá kĭna Yoramu bedenome kŭ a da Yezēbēli bedeno. ¹⁴ Akŭ Yehu pĭ a gbēno: À nĭ kŭkŭ bēne! Akŭ ò nĭ kŭkŭ ò nĭ dèdèe bŭraa pĭn lōgo sare. Nĭ gbēnon bupla awēeplame, nĭ gbēke dí boro.

¹⁵ Kŭ à bò gwe, à dàkare kŭ Rekabu né Yonad-abuo, àten su daale. Akŭ Yehu a là à pì: N swè kúma lākŭ ma swè kúmma nà yá? Yonadabu wèa à pì: Ee! Akŭ Yehu pì: Zaakŭ lemē, nĭ n o dōmenē. Kŭ à o dō Yehui, akŭ Yehu a kŭ à gè kāao a sōgo gŭn. ¹⁶ Yehu pì: Ò gé lēle, ĩni kokari kŭ má vĭ kŭ Dikiri yāo e. Akŭ à tò à gèe kāao lēle a sōgo gŭn. ¹⁷ Kŭ Yehu kà Samaria, à Ahabu buri kŭ ò gò gweno dèdèe nĭ pĭnki. À nĭ dúgu zò lākŭ Dikiri ò Iliasu gāi nà.

Baali tĭnagbagbarino dēdenaa

18 Yehu gbēnƆ kàkara n̄ pínki, akū à pìnnε: Ahabu dò Baalii fítinlemε, makū Yehu, mani doi manamana. 19 N̄ Baali tãnadenn̄ sísimennε n̄ pínki kū a gbàgbarinn̄ kū a don'arēden̄ n̄ pínki. N̄ gbēke sún gí suiro, má ye mà sa zōkō o Baaliame. Gbē kū à gì suì, à gàmε. Yehu ten òndō keínnε de à le à Baali gbàgbarii pinn̄ kakatεmε. 20 Akū à pì: À dikpε dite Baali pó ũ. Akū ò a kpàkpaa kè. 21 À légbāzā kè Isarailann̄ būsunn̄ pínki, akū Baali gbàgbarinn̄ sù n̄ pínki, n̄ gbēke dí gōro. Kū ò gē Baali kpén, ò kpé pìi pà gíngin, gbàpeteki kunlo. 22 Akū Yehu pì kpé pìi utakateki dākpāriinnε: N̄ botε kū utann̄ Baali gbàgbarinn̄ n̄ pínki. Akū à bòtēnnε kū uta pinn̄. 23 Yehu kū Rekabu né Yonadabuo gē Baali kpén, akū Yehu pì Baali gbàgbarii pinn̄: À wé pá gbēnƆa à n̄ gwagwa manamana, de Dikiri gbàgbarinn̄ súnngō kú kãáo laro, sé ákōn̄ Baali gbàgbarinn̄ átēnnε baasiro. 24 Akū Yehu kū Yonadabuo gē de ò sa o. À sù à lè Yehu gīnake à gbēnƆ kàtekate bàai gbēnn̄n basiikō. À kpàkēnyĩ à pì tó n̄ gbēke tò gbē kū àteni n̄ naínnε n̄ ònn̄ doke pitiawa, à wèndii musumε. 25 Kū Yehu sa'oppō kū òdi ká tén à té kū ò à làka, akū à pì dogarinn̄ kū zìkari gbē zōkō pinn̄: À gē à n̄ dede! Àsun tó n̄ gbēke pitiáwaro. Kū ò n̄ dede kū fēnedao ò n̄ genn̄ kòte bàai, akū ò gē Baali kúkia. 26 Ò Baali tãnakpε gbēε sè ò bòò ò té s̄a, 27 akū ò wìwi ò a kpé gbòro, akū ò gu pìi kè b̄nikpekeki ũ ari kū a gbārao.

28 Len Yehu Baali tãnagbagbanaa mì dè le Isarailann̄ būsunn̄. 29 Bee kū abireo adi kpε li durunna kū Nebati né Yeroboamu Isarailann̄ dà a

kenannero, à té wura zùsane bòrɔ kũ ò kú Beteli kũ Dãonɔi. ³⁰ Dikiri pìnɛ: Zaakũ n yã kè mana, n yã kũ má yeii kè, n kè Ahabu bedenɔne lákũ ma zεo nà, n buri nigɔ kana Isarailanɔ kín ari n nationɔa. ³¹ Ama Yehu dí zε kũ Dikiri Isarailanɔ Luda dokayãoro, adi laakari dɔa kũ nɛse mèn dooro. Adi kpε li durunna kũ Yeroboamu Isarailanɔ dà a kenannero.

³² Gɔrɔ kũa Dikiri tò Isarailanɔ bùsuu nà lagonaa. Azaili gbãna blè Isarailanɔ bùsu ³³ kũ à kú Yoda ifãboki kpaa pínki sena zaa Aroa kũ à kú Anɔ swadɔrɔɔi ari Giliada kũ Basã bùsuuɔ. Gada burinɔ kũ Rubeni burinɔ kũ Manase burinɔn kú gwe. ³⁴ Yehu yã kpaa kũ à kènɔn kú Isarailanɔ kínanɔ gĩayãkenanɔ takadan kũ a négɔgbẽkeyãno pínki. ³⁵ Yehu gà, ò a v̄ Samaria, akũ a né Yoaza kè a gɛne ũ. ³⁶ Yehu vùte Samaria à kí blè Isarailanɔne wɛ̄ barakuri plansari.

11

Yoasi kũ a dai Ataliao

¹ Kũ Ahazia da Atalia è a né gà, akũ à fùte àten kína burinɔ dεde n pínki. ² Akũ kína Yehoramunénɔgbẽ Yoseba, Ahazia dãre, Ahazia né Yoasi sè n sare kínane kũ òteni n dεdenɔ té. À a ùte Ataliane kpé kũ gádonɔn katenan kũ nɔgbẽ kũ àten yɔ kpáaao læle, akũ odi le ò a dèro. ³ Né pìi gò utena Dikiri ɔnn kũ a gwàrii plio ari wɛ̄ suddo. Gɔrɔ birea Ataliame Yudanɔ bùsu kína ũ.

⁴ A wɛ̄ supplade gũnn sa'oriki Yoyada kínabe dogari gbẽ zɔkɔnɔ kũ zĩkari gbẽ zɔkɔnɔ sisi, akũ ò sù kũńwo a kĩnaa Dikiri ɔnn. Akũ à yã ȳl kũńwo

à tò ò la dà Dikiri ɔnn gwe, akū à kína nэгɔgbē pì mòñne. ⁵ Akū à yā dìteñne à pì: Yā kū áni ken dí. Tó a su gu dākpa kámmabogɔɔ zĩ, á gǎ káaku nigɔ kínabe dākpa, ⁶ á gǎ plade sɔ Suru gānu, á gǎ aakɔde nigɔ gānu kū à kú dogari kparano kpe dākpa. ⁷ Á gǎ pla kū òten kámma bo kámmabogɔɔ zĩno nigɔ kína pì dākpa Dikiri ɔnn. ⁸ À likai, á baadi kū a gɔkebooo kūna. Gbē kū à sù à nàì sɔ, à a de. Àgɔ té kína pìii gu kū àten gēn pínki.

⁹ Zìkari gbē zɔkɔno kè lákū sa'oriki Yoyada òñne nà. N baadi a gbēno sè à gèe kúñwo Yoyada kīnaa, gbē kū òten kámma bono kū gbē kū òten su n lilin ken n pínki. ¹⁰ Akū Yoyada kína Dauda sárinno kū a sēgbako kū ò kú Dikiri ɔnnno kpà zìkari gbē zɔkɔno pínno. ¹¹ Akū dogarii pino sù ò kàte Dikiri kpé kū sa'okio kpélele sena zaa Dikiri ɔn ɔplai a ɔzei, baadi kū a gɔkebooo kūna, de ògɔ kína pì dākpa. ¹² Akū Yoyada bò kú kína nэгɔgbē pìio à kífuraa kùne à doka takada kpaa. Kū ò nísi kú a mīia ò a kà kína ũ, akū ò ɔkpa lè ò wiki lè ò pì: Luda kína dɔ kú aafiaa! ¹³ Kū Atalia dogarinno kū gbē kparano kīni pì mà, akū à fùte à gèe n kīnaa Dikiri ɔnn. ¹⁴ Kū à wé sè, à kína pì è zena gbègba sare lákū òdi ke nà. Zìkari gbē zɔkɔno kū kākākiperinon zena a sare, akūsɔ gbē sīnda pínki ten ponna ke òten kākāki pé. Akū Atalia a pókasanno gǎ à kè à pūtā kū wikio à pì: Ò bò ma kpe! Ò bò ma kpe! ¹⁵ Akū sa'oriki Yoyada pì zìkari gbē zɔkɔno pinnone: À no gbē pì sé à bo kāao bàai, á gbē kū ò bò ò téino dede kū fēnedao. Zaa kū à pì òsun a de Dikiri ɔnnno. ¹⁶ Goro kū no gbē pì kà kínabe gānu lé kú sɔno dì gēn zén, akū ò ɔ pètea gwe ò a dè.

17 Yoyada tò kína kũ a gbēnŋ Dikiri bàka kunna kũńwo yã kèkè, de ò le ògŋ de Dikiri gbēnŋ ũ yãí. À tò kína kũ a gbēnŋ lédokŋnŋ kè kũ kŋo dŋ. 18 Akũ ò gèè ò Baali kpé gbòro, ò a gbagbakinŋ kũ a tãnanŋ wìwi dúgudugu, akũ ò Baali gbàgbari Matã dè gbagbaki pìnŋ sare.

Yoyada Dikiri ònn nà gudãkpãrinŋne nĩ òĩ, 19 akũ à zìkari gbē zŋkŋnŋ sètè kũ dogarinŋ kũ gbē kparanŋ nĩ pínki, ò bò Dikiri ònn kũ kína pìio, ò kínabe gãnu lé kũ dogarinŋ dì gēn zé sè. Kũ ò kà kínabea, akũ kína pìi vùte kpatan, 20 akũ búsuu pì gbē sīnda pínki pŋ kè nna, akũsŋ wētè gŋ yãkete sari, kũ ò Atalia dè kũ fēnɛdao kínabea yãí. 21 Yoasi kí blè a wè supplade gũn.

12

Dikiri òn kèkenaa

1 À kè kína ũ Yehu kíblena wè supplade gũn, akũ à kí blè Yurusalemu wè bupla. A da bi Beseba gbēmè, a tŋn Zibia. 2 Gŋrŋ kũ sa'oriki Yoyada lé dà Yoasia, akũ à yã kũ à mana Dikirinèè kè. 3 Ama adi tãnagbagbaki kũ ò bŋnŋ gbororo, ò kpé òten sa o gwe, òten turaretiti kpáta.

4 Yoasi pì sa'orinŋne: À ɔgŋ kũ ò sùo Dikiri ònn kakara, ɔgŋ kũ ò lìli baadinè kũ légbēna ɔgŋo kũ pŋyeina gbanŋ pínki. 5 Sa'orinŋ gŋ ɔgŋ pì sí ɔgŋsirinŋa ò Dikiri òn gu kũ à yàkanŋ kèkero. 6 Akũ Yoasi kí blè ari wè baro awèè'aakŋ, ama sa'orinŋ dí Dikiri òn gu kũ à yàkanŋ kèkero, 7 akũ kína Yoasi sa'oriki Yoyada sìsi kũ sa'orinŋ nĩ pínki à nĩ lá à pì: À kè dera adì Dikiri òn gu kũ à yàkanŋ kèkeroo? Àsun ɔgŋ sí

ɔɔɔsirinɔa doro. À tó ògɔ̄ Dikiri ɔn gu kũ à yàkano kekero. ⁸ Akũ sa'orino wè kũ oni ɔɔɔ ke sí gbēnɔa doro, oni sɔ̄ Dikiri ɔn gu kũ à yàkano kekero. ⁹ Akũ sa'oriki Yoyada àkpatii sè à a né f̄, akũ à dìte sa'oki sare tó òten gē Dikiri ɔn ɔplai. Akũ sa'ori kũ òten kpé zé dākpānɔ di ɔɔɔ kũ ò sùo Dikiri ɔnn kán pínki. ¹⁰ Tó ò è àkpatii p̄i ɔɔɔ kè dasi, akũ kína takadakēri kũ sa'orikio di naro ò káka asasano gūn. ¹¹ Òdi ɔɔɔ p̄i dedebaru ke ò na gbē kũ ò Dikiri ɔn zī dànnenɔne n̄ ɔ̄, akũ òdi f̄ina boo lí'arinɔne kũ kpéborino ¹² kũ gb̄borino kũ gbè'arino. Akũ ò lí kũ gbè anano lùluo dɔ, de ò Dikiri ɔn gu kũ à yàkano kekero yāi kũ kpé kekena zī pāndenɔ pínki. ¹³ Odi Dikiri ɔn andurufu tano pi kũ ɔɔɔ kũ ò sùo Dikiri ɔnn piioro, ke fitila tédeboɔ ke arusiboɔ ke kākākinɔ ke wura póno ke andurufu pó kparano. ¹⁴ Dikiri ɔn kèkerinɔn òdi f̄ina boónne. ¹⁵ Gbē kũ ò ɔɔɔ p̄i kpàmma ò f̄ina boo zīkerinɔnenɔ, òdi n̄ gbeka ɔɔɔ p̄i yāiro, zaakũ gbē p̄ino bi náanidenome. ¹⁶ ɔɔɔ kũ ò kpà taari f̄inabobo ke durunna kútekebo ũnɔ, òdi gēo Dikiri ɔnnlo, sa'orino pómé.

¹⁷ Gɔɔ kũa Siria kína Azaili gèe à lète Gataa à sì, akũ à èra àten su léte Yurusalemua dɔ. ¹⁸ Akũ Yudanɔ kína Yoasi pó kũ a dizi Yudanɔ kínano Yosafata kũ Yoramuo kũ Ahaziao kpà Dikiriano sète kũ pó kũ à kpà Dikiriano dɔ kũ wura kũ à kú Dikiri ɔn laasii gūnwo kũ a be laasii gūnwo pínki, à kpàzā Azailine, akũ Azaili gò Yurusalemula. ¹⁹ Yoasi yā kparano kũ yā kũ à kènɔ pínki kú Yudanɔ kínano gīayākenano takadan. ²⁰ A ìbano lé kpākūsūi, akũ ò a dè zaa Betemilo Sila zén. ²¹ Gbē kũ ò a dèe p̄ino tón dí: Siméata né Yozabada kũ Soma né Yozabadao.

Kū Yoasi gà, ò a mira kpàkūsū kū a dizinƆ Dauda wētɛn, akū a né Amazia a gēne blè.

13

IsarailanƆ kína Yoaza

¹ YudanƆ kína Ahazia né Yoasi kíblena wè baro awɛɛ'aakɔde gūnn Yehu né Yoaza kè IsarailanƆ kína ũ, akū à kí blè Samaria wè gēro awɛɛpla. ² À yā kū Dikiri yeiro kè à zè kū durunna kū Nebati né Yeroboamu IsarailanƆ dà a kenanwo, adi pānero.

³ Akū Dikiri pƆ fè IsarailanƆi à n ná Siria kína Azailine a ɔĩ kū a né Benadadao ari Yoaza kíblena lén. ⁴ Yoaza kúte kè Dikirinɛ, akū Dikiri si, zaakū à è deran Siria kína pì ten wé tã IsarailanƆa nà.

⁵ Dikiri tò ò surabarii lè, akū ò bò SirianƆ ɔĩ, akū baadi kú a ɔnn lán zĩ bà. ⁶ Ama odi kpe li durunna kū Nebati né Yeroboamu n dá a kenannero, ò zèo.

Asera lí sɔ à kpé petena Samaria. ⁷ Yoaza zìkarinƆ kà lakana, séde sɔde gbēnƆn bupla akurinƆ kū sɔgo mèn kurinƆ kū zìkari gèsede gbēnƆn dúbu kurinƆ baasiro, zaakū Siria kína n ké búgubugu, ò gè lán búsutiti bà. ⁸ Yoaza yā kparanƆ, yā kū à kènƆ kū a négɔgbēkeyānƆn kú IsarailanƆ kinanƆ gīayākenanƆ takadan. ⁹ Kū Yoaza gà, akū ò a vī Samaria, akū a né Yehoasi a gēne blè.

IsarailanƆ kína Yehoasi

¹⁰ YudanƆ kína Yoasi kíblena wè baraakuri awɛɛsupplade gūnn Yoaza né Yehoasi kè IsarailanƆ kína ũ, akū à kí blè wè gēro awɛɛdo. ¹¹ À yā kū Dikiri yeiro kè, adi kpe li durunna kū Nebati né Yeroboamu IsarailanƆ dà a kenannero, à kpé àten ke. ¹² Yehoasi yā kpara kū à kènƆ

kū a nэгōgbēkeyānō kū zī kū à kà kū Yudanō kína Amaziao kú Isarailanō kínanō gīayākenanō takadan. ¹³ Kū à gà, ò a mira kpākūsū kū Isarailanō kínanō Samaria, akū Yeroboamu a gēne blè.

Elisa ganaa

¹⁴ Elisa ten gyā ke, ani fō à ble doro, akū Isarailanō kína Yehoasi gèè à à lè, àten ó do à pìne: Baa! Baa! Mōkōmme Isarailanō sōgonō ū kū n sōdenō. ¹⁵ Akū Elisa pìne: N sá sé kū kànō. Kū à sè, ¹⁶ akū Elisa pìne: N kà kpá sála. Kū à kpà sála, akū Elisa a onō dīdī kína pì onō ¹⁷ à pì: N ifáboki kpa wondo wē. Kū à wè, akū Elisa pì: N kàa pì zu. Kū à zù, akū Elisa pì: Dikiri zīblena kàan gwe. Zīblena Sirianōa kàame. Īni Sirianō kakate māmnam zaa Afeki. ¹⁸ Akū Elisa pì: N kàa pìnō sète. Kū à sète, akū Elisa pìne: N zīte léo. À lèo gèn aakō, akū à zè. ¹⁹ Akū Luda gbē pì pō fèi à pì: Tó n zīte lèo yā gèn sōoro ke suddome, de n zīi blè Sirianōa māmnam. Tera sà ĩni zī blerīma gèn aakōmme.

²⁰ Elisa gā, akū ò a vī. Tó Sètāgōrō kà, akū Mōabu gbānamōnnerinō dī su lète Isarailanō būsua.

²¹ Gōrō kúa gbēnō ten gè vī. Kū ò gbānamōnnerinō gāa è, akū ò gèè pīi sè ò zù Elisa miran. Kū gèè pīi lète à nà Elisa wānōa, akū à vù à fùte à zè.

²² Siria kína Azaili gbāna mò Isarailanōne ari Yoaza kīblena lén. ²³ Akū Dikiri sūruu kè kūnwo à wēnda dōrīne, à n wé gwà a bàka kū à kú kū Ibrahīo kū Isaakuo kū Yakubuo yāi. Adi we à n dúgu zōro, adi n zukūnaro ari kū a gbārao. ²⁴ Kū Siria kína Azaili gā, akū a né Benadada a gēne blè. ²⁵ Kū Yoaza né Yehoasi zīi kà kū Azaili né Benadada pīio, à èra à

wēte kŭ Azaili sà a de Yoazaanŏ sà. Yehoasi z̄i blèa gèn aakōme, akŭ à Isaraila wēte pìnŏ sà.

14

Yudanŏ kína Amazia

¹ Isarailanŏ kína Yoaza né Yehoasi kiblena wè plade gŭnn Yoasi né Amazia kè Yudanŏ kína ũ.

² A wè barasŏrode gŭnn à kí blè, à vùte kín Yurusalemu wè baraakuri donŏari. A da bi Yurusalemu gbēme, a tón Yoadī. ³ À yā kŭ Dikiri yeii kè, ama adi ká a dizi Dauda pó ũro. À a de Yoasi ágba sè súsu. ⁴ Adi tānagbagbaki kŭ ò bònŏ gbororo, ò kpé òten sa o gwe òten turaretiti kpátan. ⁵ Kŭ à kpata z̄ini pète à làka, akŭ à a ìba kŭ ò a de dènŏ dède se. ⁶ Lákŭ à kú Musa doka takadan nà, adi gbēderii pìnŏ nénŏ dèdero. Takada p̄i gŭn Dikiri p̄i òsun denŏ dède n̄ nénŏ durunna yáiro, akŭsŏ òsun nénŏ dède n̄ denŏ durunna yáiro. Baadi ni ga a z̄ida durunna yáime. ⁷ Amazia mé à z̄i blè Edŏmunŏa gbēnŏn dúbu kuri zaa Guvute Wisiden. Z̄i p̄i gŭnn à Sela s̄i, akŭ à tó kpàne Yŏkŏteli, tó p̄i kpé kúa ari kŭ a gbārao.

⁸ Abire gbera Amazia gbēnŏ z̄i Isarailanŏ kína Yoaza né Yehoasi, Yehu daikorea, à p̄ine: Ñ mŏ ò kŏ le wédewe z̄ilan. ⁹ Isarailanŏ kína Yoasi wèa à pi: Lebana bùsu lèkara lègbāzā kè Lebana bùsu s̄ida líne à p̄i à a nénŏgbē kpāzā a néa, akŭ Lebana bùsu nòbŏ pās̄i sù à kitii pà lèkaraa p̄ia. ¹⁰ N z̄i blè Edŏmunŏa, akŭ n n z̄ida bì. Ñ ze kŭ n tómanakéo ò vute teene. À kè dera nten ŏ ká yā pās̄iii? Abire ni sunne kŭ kisirao kŭ Yudanŏ se. ¹¹ Ama Amazia

yā p̄i kpà sākoto, akū Yehoasi sù lét̄ea. Ò dākare zaa Besemesi YudanƆ b̄usun. ¹² IsarailanƆ z̄i blè YudanƆa, akū YudanƆ b̄aa si ò tà ñ bea. ¹³ Besemesi gwen Yehoasi Amazia kùn à ḡèe k̄āo Yurusalemu. À a b̄ini gb̄oro lán mita w̄aa do bà zaa Eflaimu ḡānu léa ari gena Kusuru ḡānu léa. ¹⁴ À wura k̄ū andurufuuo k̄ū p̄ó k̄ū ò kú Dikiri ɔnnƆ k̄ū p̄ó k̄ū ò kú k̄inabe laasinnƆ s̄ete p̄ínki, akū à gb̄ekenƆ k̄úkū à tà k̄ūñwo Samaria z̄iz̄onƆ ũ.

¹⁵ Yehoasi yā kpara k̄ū à k̄enƆ k̄ū a néḡōgb̄ēk̄eyānƆn kú IsarailanƆ k̄inanƆ ḡīayākenanƆ takadan. Lákū à z̄i kà k̄ū YudanƆ k̄ina Amaziao nà kú gwe d̄o. ¹⁶ Kú Yehoasi ḡà, ò a mira kp̄ak̄ūsū k̄ū IsarailanƆ k̄inanƆ Samaria, akū a né Yeroboamu v̄ute a ḡēne ũ.

¹⁷ YudanƆ k̄ina Amazia k̄è w̄è ḡēro Yehoasi ganaa gb̄era. ¹⁸ Amazia yā kparanƆn kú YudanƆ k̄inanƆ ḡīayākenanƆ takadan. ¹⁹ Ò lé kp̄ak̄ūsūi Yurusalemu, akū à b̄aa si à tà Lakisi. Akū ò gb̄ēnƆ gb̄are ò p̄ètei ò a d̄è gwe. ²⁰ Akū ò a ḡèe s̄è k̄ū s̄ō ò s̄ō Yurusalemu, ò a mira kp̄ak̄ūsū k̄ū a dizinƆ Dauda w̄ēten. ²¹ Akū YudanƆ Uzia k̄ū à kà w̄è ḡēro aw̄eedo kà k̄ina ũ a de Amazia ḡēne ũ. ²² Àkū mé à Elata si à k̄èke à k̄ate YudanƆne a de ganaa gb̄era.

IsarailanƆ k̄ina Yeroboamu plade

²³ YudanƆ k̄ina Yoasi né Amazia k̄iblena w̄è ḡērode ḡūnn IsarailanƆ k̄ina Yoasi né Yeroboamu k̄è k̄ina ũ Samaria, à kú k̄in w̄è bupla aw̄eedo. ²⁴ À yā k̄ū Dikiri yeiro k̄è, adi kp̄e li durunna k̄ū Nebati né Yeroboamu IsarailanƆ dà a kenannero. ²⁵ Àkū mé à èra à IsarailanƆ b̄usuu s̄inne zaa Lebo Amata ari gena

Ísira Wisidei, lákū Dikiri Isarailanŏ Luda ò a zòbleri Amitai né Inusa, Gatefa gbě gāi nà. ²⁶Zaakū Dikiri è Isarailanŏ ten wari ke manamana, zòñŏ kū zīdadeno ní pínki, akūsŏ ò gběke vī à kpányīro. ²⁷Dikiri dí pi áni Isaraila tó dede andunia gūnlo, akū à ní sura bà Yehoasi né Yeroboamu gāi. ²⁸Yeroboamu yā kpara kū à kènŏ kū zī kū à kànŏn kú Isarailanŏ kínanŏ gīayākenanŏ takadan. Lákū à èra à Damasuku kū Amataoo sì Isarailanŏne nà kú gwe do. ²⁹Kū à gà, ò a mira kpākūsū kū a dizi Isarailanŏ kínanŏ, akū a né Zakari vùte a gēne ũ.

15

Yudanŏ kína Uzia

¹ Isarailanŏ kína Yeroboamu kíblena wè baraasŏro awεεplade gūn Amazia né Uzia kè Yudanŏ kína ũ. ² A wè gēro awεedode gūnn à kí blè, akū à kú kín Yurusalemu wè bupla akuri awεεpla. A da bi Yurusalemu gbēme, a tón Yekolia. ³ À yā kū Dikiri yeii kè lákū a de Amazia kè nà. ⁴ Ama adi tñagbagbaki kū ò bònŏ gbororo, ò kpé òten sa o gwe òten turaretiti kpátan. ⁵ Dikiri tò a kusu kù, à kúo ari à gèe à gào. À kpé kúki ado. A né Yotamu mé à kínabe on kūna, àkūme Yudanŏ don'arede ũ. ⁶ Uzia yā kparanŏn kú Yudanŏ kínanŏ gīayākenanŏ takadan kū yā kū à kènŏ pínki. ⁷ Kū à gà, ò a vī kū a dizinŏ Dauda wēten, akū a né Yotamu vùte a gēne ũ.

Isarailanŏ kína Zakari

⁸ Yudanŏ kína Uzia kíblena wè bupla plansaride gūnn Yeroboamu né Zakari kè Isarailanŏ kína ũ Samaria, à kí blè mŏ suddo. ⁹ À yā kū Dikiri yeiro

kè lákū a dizinƆ kè nà. Adi kpe li durunna kū Nebati né Yeroboamu IsarailanƆ dà a kenannero. ¹⁰ Akū Yabesi né Salumu lé kpàkūsūi kū gbēnƆ à a dè zaa Ibleamu, akū à a gēne blè. ¹¹ Zakari yā kparanƆn kú IsarailanƆ kɔnanƆ gīayākenanƆ takadan. ¹² Len yā kū Dikiri ò Yehunee kè le, à pì a burinƆ mé onigō IsarailanƆ kí ble ari à gé pé a nasionƆa.

IsarailanƆ kína Salumu

¹³ Yabesi né Salumu kè kína ũ YudanƆ kína Uzia kíblena wè bupla donsaride gūn, à kí blè Samaria mƆ do. ¹⁴ Akū Gadi né Menahemu bò Tiza à gèe Samaria, akū à Yabesi né Salumu lè à dè gwe, akū à a gēne blè. ¹⁵ Salumu yā kparanƆn kū lé kū à kpàkūsūi kū gbēnƆ Zakariiiio kú IsarailanƆ kɔnanƆ gīayākenanƆ takadan. ¹⁶ GɔrƆ birean Menahemu bò Tiza à gèe à lète Tifisaa kū gbē kū ò kú a gūnnƆ kū gu kū à likainƆ pínki, zaakū ò gí zé wēnei. À nòsindarenƆ nèsee pàrapara n pínki do.

IsarailanƆ kína Menahemu

¹⁷ YudanƆ kína Uzia kíblena wè bupla donsaride gūnn Gadi né Menahemu kè IsarailanƆ kína ũ, akū à kí blè Samaria wè kuri. ¹⁸ À yā kū Dikiri yeiro kè ari a wèndi lén. Adi kpe li durunna kū Nebati né Yeroboamu IsarailanƆ dà a kenannero.

¹⁹ Kū Asiria kína Tigila Pilesa lète IsarailanƆ būsuaa, akū Menahemu a gbà andurufu tƆn baraakuri awɛsiikō, de Tigila Pilesa le à Ɔ daawa, à kpata zīni le à péte yāi. ²⁰ Menahemu tò IsarailanƆ andurufuu pì fīnaa bò, akū ƆgɔdenƆ andurufu Ɔgɔ kpà n mīiamīia mèn bupla akurikuri Asiria kína pō ũ. Akū Asiria kína pīi èra à tà, adi ze n būsun doro.

²¹ Menahemu yā kparanƆn kú IsarailanƆ kɔnanƆ

gīayākenanŏ takadan kŭ yā kŭ à kènŏ pínki. ²² Kŭ à gà, akŭ a né Pekaya a gēne blè.

Isarailanŏ kína Pekaya

²³ Yudanŏ kína Uzia kíblena wè bupla akuride gŭnn Menahemu né Pekaya kè Isarailanŏ kína ũ, à kí blè Samaria wè pla. ²⁴ À yā kŭ Dikiri yeiro kè, adi kpe li durunna kŭ Nebati né Yeroboamu Isarailanŏ dà a kenannero. ²⁵ A zìkari gbē zōkō Remalia né Peka lé kpākūsūi kŭ gbēnŏ. Akŭ à Giliada bŭsudenŏ sè gbēnŏn bupla akuri à sì kŭńwo kína pìii a zeki gbānan Samaria, à a dè kŭ Agobuo kŭ Arieo, akŭ à a gēne blè. ²⁶ Pekaya yā kparanŏn kú Isarailanŏ kínanŏ gīayākenanŏ takadan kŭ yā kŭ à kènŏ pínki.

Isarailanŏ kína Peka

²⁷ Yudanŏ kína Uzia kíblena wè bupla akuri awεεplade gŭnn Remalia né Peka kè Isarailanŏ kína ũ, à kí blè Samaria wè baro. ²⁸ À yā kŭ Dikiri yeiro kè, adi kpe li durunna kŭ Nebati né Yeroboamu Isarailanŏ dà a kenannero. ²⁹ Peka gŏrŏan Asiria kína Tigila Pilesa sù à Iyon si kŭ Abeli Betemakao kŭ Yanŏao kŭ Kedésio kŭ Azoo. À Nafatali burinŏ gu sì dŏ, Giliada kŭ Galilio pínki, akŭ à gupidenŏ kŭkŭ à tà kŭńwo Asiria. ³⁰ Ela né Osea lé kpākūsū kŭ gbēnŏ Pekai, akŭ à a dè à a gēne blè Uzia né Yotamu kíblena wè barode gŭn. ³¹ Peka yā kparanŏn kú Isarailanŏ kínanŏ gīayākenanŏ takadan kŭ yā kŭ à kènŏ pínki.

Yudanŏ kína Yotamu

³² Isarailanŏ kína Remalia né Peka kíblena wè plade gŭnn Uzia né Yotamu kè Yudanŏ kína ũ. ³³ A

wè baraasɔɔrode gūnn à kí blè, akū à kú kín Yurusalemu wè gēro awεεdo. A da tón Yerusa, Zadoki néme. ³⁴ À yā kū Dikiri yeii kè lākū a de Uzia kè nà. ³⁵ Ama adi tānagbagbaki kū ò bònɔ gbororo, ò kpé òten sa o gwe òten turaretiti kpátan. Akū mé à Dikiri ɔn gānu kū à kú musu kèke. ³⁶ Yotamu yā kparanɔn kú Yudanɔ kínanɔ gīayākenanɔ takadan kū yā kū à kènɔ pínki. ³⁷ Gɔɔ birean Dikiri tò Siria kína Rezī kū Remalia né Pekao nà letena Yudanɔaaa. ³⁸ Kū Yotamu gā, ò a mira kpākūsū kū a dizinɔ Dauda wēten, akū a né Aza vùte a gēne ũ.

16

Yudanɔ kína Aza

¹ Remalia né Pekao kíblena wè gēro awεεplade gūnn Yotamu né Aza kè Yudanɔ kína ũ. ² A wè barode gūnn à kí blè, akū à kú kín Yurusalemu wè gēro awεεdo. Adi yā kū Dikiri a Luda yei ke lán a dizi Dauda bàro. ³ À zè kū Isarailanɔ kínanɔ yākenao ari sé à sa'opɔ kū òdi ká tén à té kū ò kú a négōgbēo. À yā vāni kè lākū buri kū Dikiri pèmma Isarailanɔnenɔ di ke nà yā. ⁴ À sa ò à turaretiti kpàta tānagbagbaki kū ò bònɔa kū sīsīi musunɔ kū lí zōkō sīnda pínki gbáruo.

⁵ Abire gbera Siria kína Rezī kū Isarailanɔ kína Remalia né Pekao sù zī ká Yurusalemu. Gwen ò lika Azai, ama odi fō ò a blè kū zīioro. ⁶ Gɔɔ birean Rezī pè Yudanɔa à n bôte Elata à èra à gwe sirmma, akū Edomunɔ sù ò vùte gwe ari kū a gbārao. ⁷ Akū Aza gbēnɔ zī Asiria kína Tigila Pilesaa à pì: N zòbleriime ma ũ, n néme ma ũ. N mó n ma bo Siria kína kū

Isarailanŋ kína kŭ ò fùtɛmainŋ ɔĩ. ⁸ Aza andurufu kŭ wura kŭ à kú Dikiri ɔnn kŭ a be laasii gŭnwoo sɛtɛ à Asiria kína gbà à kpàzãɛ. ⁹ Akŭ Asiria kína a yã mà, à gɛɛ à lɛtɛ Damasukua à sɪ. À Rezĩ dè, akŭ à tà kŭ Damasukudenŋ ari Kiri. ¹⁰ Kína Aza gɛɛ à dà Asiria kína Tigila Pilesale zaa Damasuku. À sa'oki è gwe, akŭ à a taka gà takada gŭn à kpàzã sa'ori Urianɛ kŭ a kena takao pínki. ¹¹ Sa'ori Uria sa'oki pìi kè lákŭ kína Aza kpàzãare nà kyáu, à a mìi dè ari kína pìi gŏ su kŭ Damasuku. ¹² Kŭ à sù, à sa'oki pìi è, akŭ à nài. ¹³ À sa'opŋ kŭ òdi ká tén à té kŭ òa à wísiti kàn à í tòà à kennakŭkŏso sa'o'aru kúa. ¹⁴ Dikiri gbagbaki kŭ ò pìi kŭ m̀gotɛŋ kú sa'oki dufu pìi kŭ Dikiri kpéŋ dagura, akŭ Aza sè à dítɛ sa'oki dufu pìi ɔplai. ¹⁵ Akŭ à yã dítɛ sa'ori Urianɛ à pìi: Ìnigŏ sa'o kɔnkɔpŋ kŭ òdi ká tén à té kŭ o sa'oki zŏkŏso pìia kŭ ɔkŏsi p̀blewe gbao kŭ kína sa'opŋ kŭ òdi ká tén à té kŭo kŭ a p̀blewe gbao kŭ gbɛnŋ sa'opŋ kŭ òdi ká tén à té kŭo kŭ n p̀blewe gbao kŭ n sa'o'io. Ìnigŏ sa'opŋ kŭ òdi ká tén à té kŭ kúa kŭ kennakŭkŏso sa'o'aru. Sa'oki kŭ ò pìi kŭ m̀gotɛŋ sŏ, anigŏ de ma màsokeki ũ. ¹⁶ Akŭ sa'ori Uria kè lákŭ kína Aza òare nà.

¹⁷ Kína Aza m̀lèketenŋ gògo tadibɔnŋa à n tano gò à dítɛ. À íkaki gò m̀gotɛ zùsa kŭ ò kú a zítɛnŋa à dítɛ kĩni gbɛɛa. ¹⁸ À kína tintin kŭ ò bò Dikiri ɔnn kŭ a gãnu kŭ à kú gweo gbòro m̀inatena Asiria kinanɛ yã. ¹⁹ Aza yã kparanŋn kú Yudanŋ kinanŋ gĩayãkenanŋ takadan kŭ yã kŭ à kènŋ pínki. ²⁰ Aza gà, akŭ ò a mira kpàkŭsŭ kŭ a dizinŋ Dauda wɛtɛn, akŭ a né Ezekaya vùtɛ a gɛnɛ ũ.

17

IsarailanƆ kína kpɛde Osea

¹ YudanƆ kína Aza kíblena wè kuri awɛɛplade gūnn Ela né Osea kè IsarailanƆ kína ũ Samaria, à kí blè wè kēndo. ² À yā kū Dikiri yeiro kè, ama adi ke lākū IsarailanƆ kína kū ò dòare arenƆ kè nàro. ³ Asiria kína Samanɛsa sù à lètea, akū Osea kè a zòbleri ũ, àten táfe bonɛ. ⁴ Osea gbēnƆ zì Misila kína Soa, akū adi táfe kū àdi bo Samanɛsanɛ wè kū wèɛo bonɛ doro. Kū Samanɛsa è Osea bò a kpɛ, akū à a kū à a dà kpésiran. ⁵ Akū Samanɛsa lète IsarailanƆ bùsuua pínki. A gbēnƆ sù ò Samaria kaguraa kè ari wè aakō. ⁶ Osea kíblena wè kēndode gūnn Samanɛsa Samaria sù à tà kū IsarailanƆ a bùsun, à n kátɛkatɛ Ala kū Gozā kū à kú Abo barao kū Midiā bùsu wētenƆ gūnwɔ.

IsarailanƆ gōna zìzənƆ ũ n durunna yāi

⁷ Yā pìi kè ɛ, kū IsarailanƆ durunna kè Dikiri n Ludanɛ kū à n bóte Misila kína Firi'auna ɔ yāi. Ò donyī kè tãnanɔnɛ ⁸ ò buri kū Dikiri pèmmánnɛnɔ ágba sè ò zè kū yā kū IsarailanƆ kínanƆ dánɛnɔ. ⁹ Ò yā dɔ̀rosari dìte Dikiri n Luda yā gbèn ò tãnagbagbakinƆ bò n zìdanɛ n wētenƆ gūn pínki zaa gudákpákia gena ari wēte bīnidea. ¹⁰ Ò gbènƆ kū línƆ pètepete sīsī leinƆa pínki kū lí zōkɔ sīnda pínki gbáruo. ¹¹ Ò turaretiti kpàta tãnagbagbaki kū ò bòo pìnƆa pínki lākū buri kū Dikiri pèmmánnɛnɔ kè nà. Yā vāni kū ò kèe pìnƆ mé à Dikiri pɔ fènɛ. ¹² Ò kùte tãnanɔnɛ, bee kū Dikiri pìinne òsun kero. ¹³ Dikiri IsarailanƆ kū YudanƆ sã gà a annabinƆ kū

wégupu'erinƆ gāi n̄ pínki à pì, ò kpɛ li n̄ yā vāninƆne, ògɔ̄ Dikiri yāditenanƆ kũ a yādannenaaƆo kũna, lākũ à kú doka takada kũ à d̄ite n̄ dizinƆne gūn nà, akũ à ɛra à ò a zòbleri annabinƆ gāi.

¹⁴ Bee kũ abireo IsarailanƆ ḡimai, n̄ sã gbāna lán n̄ dizi kũ odi Dikiri n̄ Luda náani keronƆ pò bàme. ¹⁵ Ò ḡi a ɔ̀ɔ̀ki gwai, ò a bàka kunna kũ n̄ dizinƆ yā gbòro, odi laakari kũ à dà̀ne yā daro. Ò tè pò pāpānƆi, akũ mókɔ̄nƆ kè pā. Ò buri kũ ò likañyĩnƆ ágba sè, buri kũ Dikiri pì òsun n̄ dà séro p̄inƆ. ¹⁶ Ò pā kpà Dikiri n̄ Luda yāditenanƆi, ò m̀ò kàsa mèn pla lán zùsane b̀r̀nƆ bà n̄ t̄ānanƆ ũ, ò Asera lí p̄ete, ò susunenƆ gbàgba, ò kùte Baaline. ¹⁷ Ò sa'opƆ kũ òdi ká tén à té kũ ò kũ n̄ n̄nƆ, ḡɔ̄gb̄enƆ kũ n̄gb̄enƆ, ò m̄asoo kè ò eze vāni kè, ò n̄ z̄ida kpà yā kũ Dikiri yeiroa, ò a p̄ɛ̄n̄. ¹⁸ Akũ Dikiri p̄ɛ̄nyĩ manamana à p̄em̄ma. YudanƆ mé ò ḡò n̄t̄ēne. ¹⁹ Bee se YudanƆ dí Dikiri n̄ Luda yāditenanƆ maro, ò IsarailanƆ ágba sè. ²⁰ Akũ Dikiri ḡi Isaraila buri p̄inƆi n̄ pínki. À wé t̄ām̄ma à n̄ ná gb̄e kũ òten gbāna m̄ōn̄nenƆne n̄ ɔ̄i ari à ḡēe p̄eom̄ma.

²¹ Kũ Dikiri IsarailanƆ k̄ē Dauda burinƆa, akũ ò Nɛbati né Yeroboamu d̄ite n̄ k̄ina ũ. Yeroboamu mé à IsarailanƆ sã gbàgb̄a Dikirine, à tò ò durunna z̄k̄ɔ̄ kè. ²² IsarailanƆn kpé òten durunna kũ Yeroboamu k̄enƆ ke, odi kpɛ linero, ²³ akũ Dikiri p̄em̄ma lākũ à ò a zòbleri annabinƆ gāi nà. AsirianƆ IsarailanƆ s̄ete n̄ b̄usun ò tà kṹnwo z̄iz̄nƆ ũ, akũ ò kú gwe ari kũ a gb̄arao.

SamariadenƆ yā

24 Asiria kína tò gbēnɔ̀ b̀tɛ Babilɔ̀nu kũ Kutao kũ Avaο kũ Amataο kũ Sefavaimuo, akũ à ń kátekate Samaria wētenɔ̀ gũn Isarailanɔ̀ gbèn. Len ò Samaria b̀suu k̀è ń p̀ó ũ lɛ, ò v̀tɛvute a wētenɔ̀ gũn. 25 Kũ ò kà gwe káaku, odi donyĩ ke Dikirinero, akũ à m̀sunɔ̀ gbàrɛ́mma, òteni ń gbēkenɔ̀ dɛdɛ. 26 Akũ ò g̀è ò ò Asiria kínanɛ ò p̀ì: Gbē kũ n ń sé n ń kátekate Samaria wētenɔ̀ gũnnɔ̀, ò b̀suu p̀ì tãnakɛkena d̄ro, akũ à m̀sunɔ̀ gbàrɛ́mma, òteni ń dɛdɛ. 27 Akũ Asiria kína p̀ì: Ò Samaria sa'ori kũ o su kṹwonɔ̀ doke gbare, à tá gwe à b̀suu p̀ì tãnakɛkena dadańɛ. 28 Akũ Samaria sa'orinɔ̀ doke èra à tà gwe à v̀tɛ Beteli. À dàda gbēnɔ̀nɛ deran oni ke nà ò donyĩ ke Dikirinɛ.

29 Goro birea gbē kũ ò s̀ù ò v̀tɛ wēte p̀inɔ̀ gũnnɔ̀, buri s̄inda p̀inki kũ a tãnaο, akũ ò ń tãna p̀inɔ̀ taka k̀è ò p̀èp̀ete tãnagbagbaki kũ Isarailanɔ̀ b̀onɔ̀ kp̀énɔ̀ gũn. 30 Babilɔ̀nudenɔ̀ Sukobenɔ̀ti tãna k̀è, Kutadenɔ̀ Nɛgali tãna k̀è, Amatadenɔ̀ Asima tãna k̀è, 31 Avadenɔ̀ Nibazi kũ Tatakio tãna k̀è, Sefavaimudenɔ̀ sa'opɔ̀ kũ òdi ká tén à té kũ ò kũ ń n̄n̄n̄ ń tãna Adaramɛlekia kũ Anamɛlekio. 32 Akũ ò èra ò donyĩ k̀è Dikirinɛ d̄. Gbēnɔ̀ ditena tãnagbagbaki p̀inɔ̀ sa'orinɔ̀ ũ t̀è v̄́ńnero, akũ òdiḡo sa ońɛ tãnagbagbaki p̀inɔ̀ kp̀énɔ̀ gũn. 33 Ò donyĩ k̀è Dikirinɛ, akũ òteni ń tãnanɔ̀ gbagba lákũ b̀su kũ ò b̀on futeokarayã de nà. 34 Len ò ń futeokarayã kũna lɛ ari kũ a gb̄rao. Odi v̄́na ke Dikirinero, zaakũ òdi a ɔ̀ɔ̀ki gwaro, òdiḡo a yãdannena kũnaro ke a doka ke yã kũ à d̄tɛ Yakubu kũ à èra à t́ kp̀ànɛ Isaraila burinɔ̀nɛnɔ̀. 35 Kũ Dikiri p̀ì a bàka niḡo kú kũ Isaraila p̀inɔ̀ yã, à p̀ì òsun do tãnanɔ̀iro

òsun kúteńnero, òsun ń gbagbaro òsun sa omńmaro, ³⁶ séde akāa kŭ a ń bóte Misila kŭ a gbāna zókōo kŭ a gāsā gbānao. Akāame ògō donyĩ keare, ògō kúteare, ògō sa oawa. ³⁷ À pì ògō a ɔɔki gwa, ògō a yādannenano kŭna kŭ a dokayāno kŭ yāditena kŭ a kēńne takada gŭnnō ari goro sīnda pínki. Òsun donyĩ ke tānanonero. ³⁸ Òsun tó a bàka kunna kŭńwo yā sāńguro. Òsun tānanō sísiro. ³⁹ Ògō donyĩ ke akāa Dikiri ń Ludane ado. Akāa mé áni ń bo ń iberenō ɔĩ ń pínki.

⁴⁰ Bee kŭ abireo ò gí mai, akŭ ò zè kŭ ń futeokarayāo. ⁴¹ Buri pìno donyĩ kè Dikirine, ama ò kpé òteni ń tānanō gbagba dō, akŭ ń neno kŭ ń daikorenōn ten ke lākŭ ń dizino kè nà ari kŭ a gbārao.

18

Yudanō kína Ezekaya

¹ Isarailano kína Ela né Osea kíblena wè aakōde gŭnn Aza né Ezekaya kè Yudanō kína ũ. ² A wè baraasōrode gŭnn à kí blè, à kú kpatan Yurusalemu wè baraakuri donsari. A da tón Abia, Zakari néme. ³ À yā kŭ Dikiri yeii kè lākŭ a dizi Dauda kè nà pínki. ⁴ À tānagbagbaki kŭ ò bōno gbòro à tāna gbèno wìwi à Asera lípeteno zōzō. À mōgotē mlè kŭ Musa pìi gbègbè à è'ε, zaakŭ ari goro birea Isarailanōn kpé òten turaretiti kpátaa. Mlè pìin ò tó kpàne Neusutā. ⁵ Ezekaya Dikiri Isarailano Luda náani kè. Yudanō kína ke dí sí lekōa kāaoro, gbè kŭ ò kí blè a āno kesō gbè kŭ ò kí blè a kpenō. ⁶ À nà Dikirii, adi kpe linero. À yā kŭ Dikiri dà

Musanenŋ kŭna. ⁷ Dikiri kŭ kŭao, akŭ yŭ kŭ à kènŋ sa'a kè pínki. À bò Asiria kína yŭ kpɛ, adi zò blenɛ dorɔ. ⁸ À zŭ blè Filisitininŋa ari Gaza kŭ gu kŭ ò likainŋ sena zaa gudŭkpŭkia ari wɛtɛ bŭnidea.

⁹ Kína Ezekaya kŭblena wɛ̀ aakɔde gŭn, Isarailanŋ kína Ela né Osea kŭblena wɛ̀ supplade gŭnn Asiria kína Samanɛsa sù ò Samaria kaguraa kè. Ò katena gwe ¹⁰ ari wɛ̀ aakɔ, ò wɛtɛ pŭi sŭ Ezekaya kŭblena wɛ̀ suddode gŭn. Isarailanŋ kína Osea kŭblena wɛ̀ kɛndoden gwe. ¹¹ Asiria kína Isarailanŋ sɛtɛ à tà kŭnŭwo a bŭsun à n kŭtɛkatɛ Ala kŭ Gozŭ kŭ à kŭ Abo bara kŭ Midiŭ bŭsu wɛtɛnŋ gŭnwo. ¹² Yŭ pŭi kè lɛ kŭ odi Dikiri n Luda yŭ maro yŭimɛ. Ò a bŭka kunna kŭnŭwo yŭnŋ kŭnaro, odi yŭ kŭ Dikiri zòbleri Musa dŭtɛ ma ò zŭ kɛaro.

Asiria kína vŭnadadana Yurusalemudensi

¹³ Kína Ezekaya kŭblena wɛ̀ gɛro donsaride gŭnn Asiria kína Sɛnakeribi sù à lɛtɛ Yuda wɛtɛ bŭnidenŋa à sŭ pínki. ¹⁴ Akŭ Yudanŋ kína Ezekaya gbɛnŋ zŭ Asiria kŭnaa zaa Lakisi à pŭi: Ma taari kè. N gomala, manigŭ fŭna bonnɛ lŭkŭ ŭni lŭmɛnɛ nà. Akŭ Asiria kína andurufuu lŭ Ezekayanɛ tŋn kuri kŭ wuraa tŋn do. ¹⁵ Akŭ Ezekaya andurufu kŭ à lè Dikiri ŋnn kŭ a bɛ laasii gŭnwo kpŭa pínki. ¹⁶ Gɔrŋ birea à wuraa gò Dikiri kpɛ gbŭnŋa kŭ pò kŭ à kŭtɛ gbŭa pŭinŋ lŭpɛtɛnŋaao à kpŭa Asiria kŭnaa.

¹⁷ Akŭ Asiria kína a kpŭasi kŭ a ìbanŋ gbɛ zòkɔŋo kŭ a zŭkari gbɛ zòkɔŋo zŭ, ò bò Lakisi ò sù Yurusalemu kína Ezekaya kŭnaa kŭ zŭkarinŋ dasidasi. Kŭ ò kŭ Yurusalemu, ò sù ò zè musu kpŭa ìkaki sare òsiwɛera zɛn. ¹⁸ Ò kína sŭsi, akŭ kŭnabɛgwari Ilikia né

Eliakimu kũ a takadakēri Seβenaŋ kũ a yāzĩbaarukēri Asafa né Yoao bò ò gèe n̄ kīnaa. ¹⁹ Akũ zĩkarinŋ gbē zōkō pì pìnnē: À gé o Ezekayanē, Asiria kīna zōkō mé àtēni a la à pì: Bón à gèsee pētea lee? ²⁰ À pì á zĩkana gbá dō akūsō á gbāna, ama yā pā korime. Dín àtēn náani ke, akũ à bò ma yā kpēe? ²¹ À Misila kīna kũ àtēni a náani ke pì gwa. À de lán leba gò enaa bàme. Gbē kũ à gbāna lèa, àdi a lí a ɔame. ²² Tó a pìmenē Dikiri á Ludame á nánikena, à de a tãnagbagbakinŋ kũ a sa'okinŋ Ezekaya gbòro fá! Akũ à pì Yurusalemudenŋ kũ Yudanŋne n̄ pínki ò su ò donyĩ ke sa'oki día Yurusalemu. ²³ À gōgō à dōkōi kũ ma dikiri Asiria kīnao, mani a gba sō dúbu pla, tó á gbēnŋ vī kũ oni diríma dé! ²⁴ Zaakũ àtēn Misila sōgonŋ kũ sōdenŋ náani ke, deran ani fō à kpá bee ma dikiri zĩkari gbē zōkō kũ à kīányĩnŋ dokenēe? ²⁵ Àtēn da ma dikiri sù léte gu día à a kakate Dikiri lé sarin yá? Dikiri mé à pìne à léte bùsu dí pìia à a kakate.

²⁶ Akũ Eliakimu kũ Seβenaŋ kũ Yoao pì zĩkarinŋ gbē zōkō pìine: N̄ yā o ókōnŋ n zòblerinŋne kũ Siria yāo, zaakũ odi ma. N̄sun yā owere kũ Eberu yāoro, de gbē kũ ò kú bīni musunŋ sún maro yāi. ²⁷ Akũ gbē zōkō pì wēm̄ma à pì: Ma dikiri dí ma zĩ mà yā pì òáre kũ á dikirio átēnero, kũ gbē kũ ò vutena bīni musunŋme dŋ, zaakũ oni n̄ zīda bŋtŋ ble, oni n̄ zīda osoro mi lán á bà. ²⁸ Akũ gbē zōkō pì fùte à pūtā kũ Eberu yāo à pì: À Asiria kīna zōkō yā ma! ²⁹ Kīna pì pì, àsun tó Ezekaya á kekero, zaakũ ani fō à á bo a ɔiro. ³⁰ Ezekaya pì Dikiri ni á bo ani á wēte dí kpá Asiria kīnaaro. Àsun Ezekaya yā ma à

Dikiri náani ke yā dí musuro. ³¹ Àsun Ezekaya yā maro. Asiria kína pì, à a yā ma à su a kpa, á baadi ni a zīda geepi né kū a zīda kaka néo ble, ani a zīda orozā í mi ³² ari àgō su á séte à tá kááo būsū kū à de lán á pō bàa gūn. Póblewε kū sèwē nnao dimme, burodi kū geepi búo kū kù línō kū zó'io dimme. À ze kū wèndiio. Àsun ze kū gaoro. Ezekaya pì Dikiri ni á bo, ama àsun weiro, àsun tó à á kekero. ³³ Burinō tāna ke fō à gì Asiria kínane kū n būsūuo de àsun símmaro yá? ³⁴ Amata kū Apadao tānanōn kú mámeε? Sefavaimu ke Ena ke Iva tānanōn kú mámeε? Samaria tānanō fō ò gine kū n wēteo yá? ³⁵ Būsūu pìnō kpate tāna mé à fō à gine kū a būsūuo? Gbasa ò pi Dikiri ni fō à gine kū Yurusalemuo?

³⁶ Gbēnō yītēna kítikiti, odi yā wearo, zaakū n kína pìnnε òsun yā wearo. ³⁷ Akū kínabegwari Ilikia né Eliakimu kū a takadakēri Sebenao kū Asafa né Yoa a yāzībaarukēriio n pókasanō kèkē ò era ò sù Ezekayaa ò zīkarinō gbē zōkō yā pìi gbāne.

19

Ezekaya wékēna Dikiria

¹ Kū kína Ezekaya yā pìi mà, à a uta gà à kè, akū à uta kasa dàala à gèeo Dikiri onn. ² À a begwari Eliakimu kū a takadakēri Sebenao kū sa'orikinō zī annabi Isaya, Amōzu néa kū uta kasanōo dadana. ³ Ò pìnε: Ezekaya pì yā gì gbāra, ò kpākēwái ò wé'i dàdawá. O gō lán nōgbē kū a né kà bona à gbāna vī à fō à iro bà. ⁴ Asiria kína a zīkari gbē zōkō zī, à sù à Luda Wèndide lalandii kè. Dikiri n Luda yā pìi

mà, ani kpākēi yā pì ona yāin yá, ó dōro. Ñ adua ke ókōnŋ gbē kpara kù o gōnŋe.

⁵ Kū kína Ezekaya z̄irii pìnŋ gèe ò Isaya lè le, ⁶ à pìnnē: À gé o á dikiriine, Dikiri pì àsun tó vīna a kū Asiria kína ìbanŋ dōkena káao yā kù à màa pì yāiro.

⁷ À ma! Tó Asiria kína baaru ke mà, Dikiri ni tó laasun gēagu à tá a būsun, Dikiri ni tó ò a de kù fēnedao gwe.

⁸ Kū z̄ikari gbē zōkōn mà Asiria kína fùte Lakisi, akū à èra à gèe à a lè, àten z̄i ká kù Libinadenŋ. ⁹ Kū Asiria kína mà Etiopia kína Tiraka ten su z̄i ká káao, akū à èra à z̄irinŋ gbàre Ezekayaa kù takadao à pì: ¹⁰ À o Yudanŋ kína Ezekayanē, tāna kù àteni a náani ke gbasà à pì áni Yurusalemu namēne ma ōiro, àsun tó tāna pì a kekero. ¹¹ Adi ma lákū Asiria kinanŋ kè būsunŋe nà à ñ ké búgubugu pínkiroo? Àkū mé ani bo ado sàa? ¹² Buri kù ma dizinŋ ñ kákate Gozā kù Aranao kù Rezeŋio kù Edeŋi kù à kú Telasaonŋ, ñ tānanŋ ñ bó yá? ¹³ Amata kína kú máa? Apada kína kú máa? Sefavaimu ke Ena ke Iva kinanŋn kú máa?

¹⁴ Ezekaya Asirianŋ takada s̄i z̄irii pìnŋa. Kū à a kyó kè, akū à gèe Dikiri onn à pòro a are ¹⁵ à wé kèa à pì: Dikiri Isarailanŋ Luda, ñ kú kerubunŋ dagura, mōkōmmē būsū kù à kú andunia gūn pínki Luda ũ. Mōkōn mé n musu kù z̄iteo kè. ¹⁶ Ñ s̄a kpá ñ yā ma, Dikiri. Ñ wé sé ñ gu gwa, Dikiri. Ñ dōkena kù mōkōn Luda Wēndideo légbāzā kù Senakeribi kè ma fá! ¹⁷ Yāpuramē Dikiri, Asiria kinanŋ buri pìnŋ kákate ñ pínki, ñ būsunŋ gō bezi ũ. ¹⁸ Ò ñ tānanŋ kà tén ò ñ kpáta, zaakū pó pìnŋn kú póke léiro, pó kù bisāsiri kè kù lío kù gbèesonŋme. ¹⁹ Dikiri ó Luda, ñ ó bo a

Ɔĩ, de bùsu kũ à kú andunia gũn sĩnda pínki gõ dõ kũ
mɔkɔn Dikiri, mɔkɔmmɛ Luda ũ ndo.

Senakeribi ganaa

²⁰ Akũ Amɔzu né Isaya légbāzā kè Ezekayanɛ à pì:
Dikiri Isarailanɔ Luda pì a wékɛna kũ n kè Asiria
kína Senakeribi yā musu mà, ²¹ akũ à lé kènɛ a pì:
Zaiš nɔkpare būnu tɛni n gya bo,
àtɛni n lalandi kɛ n kpɛ.

Yurusalemu nɔgbɛ tɛn ère kɛ,
àtɛni a mì dada a gǎn.

²² Dín n dɔkɛ kǎao n s̄s̄s̄ɔ?

Dín n pataa n n mì dānɛ íaa?

Isarailanɔ Luda kũ à kú adonan n abire kènɛ.

²³ N dà n z̄irinɔnɛ, akũ ò Dikiri s̄s̄s̄ɔ,

n pì n didi kpínɔ musu

kũ n s̄gonɔ dasidasi

ari Lebana bùsu kpi mìs̄ntɛa.

N sida lí gbǎnanɔ z̄z̄ɔ,

n pini lí z̄k̄ɔnɔ nè,

n ka a léa musu ari a líkpɛ sisinan.

²⁴ N l̄gɔɔ ȳò buri pǎndenɔ bùsun,

n a í mì,

n gèseɛ p̄tɛpɛtɛ Misila swanɔa ari n í bàba.

²⁵ Kũ makũ mé ma d̄tɛ lɛ zaa z̄i,

n̄di maroo?

Ma z̄ɛo à ḡi kè, akũ ma tò à kè.

Ma tò n n̄ w̄tɛ b̄nidenɔ gbòro gb̄irim,

a gb̄enɔ ḡò katena.

²⁶ W̄tɛpidenɔ gb̄ana k̄ia,

ò ḡò s̄um, wé'i n kũ,

ò de lán s̄ɛɛ bà, lán s̄ɛla b̄òtɔ bà,

lán s̄ɛ kũ à b̄ò kpé musu à kori kè ḡonɔ bà.

27 Má n kúki dŏ,
 má n gɛna kŭ n sunaao dŏ,
 má n futɛnamai dŏ.

28 Zaa kŭ n futɛmai,
 n wékákā kŭ n vī yā gè ma sǎn,
 mani bà kǎnne n yīn,
 mani sōmɔ kǎnne n lén,
 mani tó n ɛra n tá kŭ zé kŭ n suoŏo.

29 Ɛzekaya, yā díkīna nigŏ denne sèeda ũ:

Áni pŏ zà ble wèŋla,
 ziki dɔ áni ble gwe.
 Ziki dire sà á pŏ tŏ áni pŏ keke,
 á geepi lí pépe áni a né ble.

30 Yuda kpara kŭ ò gòŋɔ
 ni zīni péte zīte gbasa ò né i musu.

31 Zaa kŭ gbè kparanɔ ni bo Yurusalemume,
 gbè kŭ ò gòɔ pìŋɔ ni ɔ tá zaa Zaiŏ kpia.

Dikiri Žikaride kokari mé ani abire ke.

32 Abire yāin ma yā dí ò Asiria kīna musu:

Ani gè wète dínlo,
 ani kà zunlo,
 ani a sēgbako dɔnɛro,
 ani likai à gbà lei dairo.

33 Ani ɛra à tá kŭ zé kŭ à sùŏŏo,
 ani gè wète dínlo.

Makŭ Dikiri makŭ mé ma ò.

34 Mani gí kŭ wète díome,
 mani a sura ba ma zīda yāi
 kŭ ma zòbleri Dauda yāo dɔ.

35 Gwāani kŭa Dikiri Malaikaa bò à gèe Asirianɔ
 bùran à gbèŋɔ dède dúbu bakèndo awɛɛsɔro. Kŭ
 ò fùte kɔnkɔ, akŭ ò gèŋɔ è katena gu sīnda pínkia.

36 Akŭ Asiria kīna Senakeribi fùte a bùraa pìn à ɛra

à tà Ninεva à g̃ε gwe. ³⁷ Zīkea kũ à kutεna a tāna Nisiroku kpén, akũ a nénŋ Adaramεlεki kũ Sarεzao a dε kũ fēnεdao. Ò bàa sì ò tà Ararata bùsun, akũ a né Esaradō a gēnε blè.

20

Ezekaya gyākenaa

¹ Gŋŋ birea Ezekaya gyā kè à kà gana, akũ annabi Isaya, Amŋzu né g̃εε à a lè à pìnε: Dikiri pì n̄ lé dītε n gbēnŋnε, zaakũ n̄tεn su gamε, ĩni futε dorŋ. ² Akũ Ezekaya arε dō gb̄l̄ia à wé kè Dikiria ³ à pì: Dikiri, n yā nna! Zaakũ ma donyī kũ yāpurao, akūsō ma yā kũ n̄ yeii kè kũ n̄εε m̄n̄ doo, n̄ tó à dŋngu. Akũ à wēnda ō dō. ⁴ De Isaya gō gé bo ŋn̄n, akũ Dikiri yā s̄a à pì: ⁵ N̄ gé n̄ o ma gbēnŋ don'arεde Ezekayanε, kũ makũ Dikiri a dizi Dauda Luda, ma pì ma a aduakεnaa mà, ma a wé'i è. Mani a gba aafiaa, a gŋŋ aakōde zī ani gé ma kpén. ⁶ Ma a gŋŋ kàranε wè g̃εro. Mani a sí Asiria kínaa kũ wētε díŋ. Mani gí kũ wētε díŋ ma zīda yāi kũ ma zōbleri Dauda yāŋ.

⁷ Isaya pì ò kaka né ló. Kũ ò lō, ò dōkŋ a bōbūnua, akũ à aafiaa lè. ⁸ Akũ Ezekaya Isaya là à pì: Zaakũ Dikiri pì áni ma gba aafiaa mani gé a kpén a gŋŋ aakōde zī, bó mé anigō de a sèda ūu? ⁹ Akũ Isaya wèa à pì: Sèda kũ Dikiri ni kenne lé kũ à s̄enne yā musun dí. Ura kũ ifāntē t̄n suo Aza didikinŋa, n̄ ye à gé ari a gbápeki m̄n̄ kuriian yá, ke à era à su kpe kpa m̄n̄ kuriiamε? ¹⁰ Akũ Ezekaya wèa à pì: Ura kipana gbápeki m̄n̄ kuriia zī'ūro. À tó à era kpe kpa gbápeki m̄n̄ kuriia. ¹¹ Kũ annabi Isaya Dikiri wé kè, akũ ura kũ ifāntē t̄n suo èra à d̄idi gbápeki m̄n̄ kuri kũ à k̄ipaa yānŋa.

Babilonu bùsu zìrinɔ suna Yurusalemu

¹² Gɔɔ birea Baladã né Merodaki Baladã, Babilonu kína takada kpàzã Ezekayane kũ gbao, kũ à a gyãkena baaruu mà yãí. ¹³ Ezekaya gbãnake kpà zìrii pìnɔ à gèe kũńwo a laasin, à a andurufu pónɔ m̀ńne kũ wura pónɔ kũ pó gbĩ nnanɔ kũ nísi manao. À gèe kũńwo a g̀keɔkatekin dɔ à a aruzekeno m̀ńne mámam. Póke kú a bea ke a bùsun kũ à gi m̀ńneiro. ¹⁴ Akũ annabi Isaya gèe à a là à a là à pì: Yã kpaten gbẽ pìnɔ ònne? Zaa mákpan ò bòn ò sù n kĩnaaa? Akũ Ezekaya wèa à pì: N boki zã, Babilonun ò bòn. ¹⁵ Akũ Isaya a là à pì: Bón ò è n beaa? À wèa à pì: Ò ma be pó s̃inda pínki è. Ma aruzeke ke kun kũ ma gi m̀ńneiro. ¹⁶ Akũ Isaya pìne: Ñ yã kũ Dikiri ò ma: ¹⁷ Gɔɔ ten su, oni n be pó s̃inda pínki kũ aruzeke kũ n dizinɔ tònne ñ kũna ari gbãranɔ s̃ete ò táo Babilonu. Dikiri pì a ke ni g̃ro. ¹⁸ Oni né kũ ñni ñ i kenɔ s̃ete ò tá kũńwo, oni g̃ Babilonu kínabe z̃kerinɔ ũ. ¹⁹ Akũ Ezekaya pì Isayanɛ: Dikiri yã kũ n òmenɛ pì mana. Zaakũ àten da vutena aafia yãkete sari áníg̃o kun ari a w̃endi lémmɛ. ²⁰ Ezekaya yã kparanɔ kũ a ñég̃gb̃ekeyanɔn kú Yudanɔ kínanɔ g̃ayãkenanɔ takadan kũ lákũ à íkaki kè nà kũ íbaze kũ à sò gbèn àdi su kũ ío w̃ete g̃unwo. ²¹ Kũ à gà, akũ a né Manase a g̃ene blè.

21

Yudanɔ kína Manase

¹ Manase w̃e kuri aw̃eplade g̃uñn à kí blè, akũ à kú kín Yurusalemu w̃e baaak̃o as̃orosari. A da tón Efeziba. ² À yã kũ Dikiri yeiro kè à zè kũ buri kũ

Dikiri pèrúmma Isarailanŋenŋo yāvānikenano. ³ À tānagbagbaki kū a de Ezekaya gbòrono kèkè à bò kū Baali sa'okinŋ. À Asera lí pète lākū Isarailano kína Ahabu kè nà yā. À kùte susunenŋe à n̄ gbagba. ⁴ À sa'okinŋ bò Dikiri ŋnn Yurusalemu, gu kū Dikiri pì a tó nigŋ kúaa pì. ⁵ À sa'okinŋ bò Dikiri ŋn mèn planŋ gūn susunenŋe pínki. ⁶ À sa'opo kū òdi ká tén à té kū ò kū a négŋgbēo, à pò dàmma à masonŋ kè, à yā gbèka gèsisirinŋa kū wedekūnnadenŋ, à yā kū Dikiri yeiro kè manamana, akū à a pŋ fēne. ⁷ À Asera tāna kū à kèe pì dīte Dikiri ŋnn kū Dikiri pì Daudane kū a né Sulemanuo a tó nigŋ kúa gŋrŋ sīnda pínki, zaakū Isaraila wētenŋ té pínki Yurusalemun à sè. ⁸ À pì, tó Isarailanŋ yā kū a dīteŋnenŋ kūna pínki, tó ò zè kū doka kū a zòbleri Musa kpàmmao pínki, áni era à n̄ bŋte bùsu kū a kpà n̄ dizinŋanlo, áni tó ò likara zŋ doro. ⁹ Bee kū abireo ò gì a yā mai. Manase n̄ sàte, akū ò yā vāni kè de buri kū Dikiri n̄ kakate n̄ dizinŋenenŋ pòla.

¹⁰ Akū Dikiri yā ò a zòbleri annabinŋ gāi à pì:
¹¹ Zaakū Yudanŋ kína Manase yā kū à de tè ūnŋ kè à yā vāni kè de Amŋri kū ò kú a ānŋla, à Yudanŋ dà durunnakenan tāna kū à kènŋ yā musu, ¹² abire yāin makū Dikiri Isarailano Luda ma pì, mani ásarú zī Yurusalemu kū Yudanŋ bùsuuo pínki. Gbē kū ò a baaru mánŋ ni ke gŋri. ¹³ Zaka kū ma yòo Samarianen mani yòo Yurusalemun se. Mani kenē lākū ma kè Ahabu bēne nà. Mani Yurusalemu wawa lākū òdi ta wawa ò a lé kúte nà. ¹⁴ Mani pā kpá ma gbē kpāra pìnŋi mà n̄ na n̄ iberenŋe n̄ ŋ. Oni n̄ pŋnŋ nakŋa ò n̄ sète, ¹⁵ zaakū ò yā kū má

yeiro kè, òdigõ ma pɔ fēmene zaa gɔɔ kũ ní dizinɔ bò Misila ari kũ a gbārao.

¹⁶ Manase taarisaridenɔ dède dasidasi ari ní gènɔ Yurusalemu pà zaa a léa la ari a léa dire, durunna kũ à kè à Yudanɔ dà yā kũ Dikiri yeiro kenan baasi.

¹⁷ Manase yā kparanɔ kũ durunna kũ à kènɔ pínki kú Yudanɔ kínanɔ gĩayākenanɔ takadan. ¹⁸ Kũ à gà, ò a v̄ a bea, Uza karan, akũ a né Amɔ a gēne blè.

Yudanɔ kína Amɔ

¹⁹ Amɔ wè baro awεεplade gūnn à kí blè, akũ à kú kín Yurusalemu wè pla. A da tón Mesuleme, Aruzu né, Yɔtɔba gbēme. ²⁰ À yā kũ Dikiri yeiro kè lākũ a de Manase kè nà. ²¹ À a de ágba sè pínki. À dò tāna kũ a de dónyĩnɔ à kùteńne. ²² À Dikiri a dizinɔ Luda tòn, adi a zé séro. ²³ Akũ a ibanɔ lé kpàkūsūi ò a dè a bea. ²⁴ Kũ Yudanɔ gbē kũ ò lé kpàkūsūii pìnɔ dède ní pínki, akũ ò a né Yosia kà kína ũ a gbèn. ²⁵ Amɔ yā kparanɔn kú Yudanɔ kínanɔ gĩayākenanɔ takadan kũ yā kũ à kènɔ pínki. ²⁶ Kũ ò a v̄ Uza karan, akũ a né Yosia vùte a gēne ũ.

22

Yudanɔ kína Yosia

¹ Yosia wè sɔraakɔde gūnn à kí blè, akũ à kú kín Yurusalemu wè baraakuri awεεdo. A da tón Yedida, Adaya né, Bɔzɔka gbēme. ² À yā kũ Dikiri yeii kè à a dizi Dauda ágba sè pínki, adi pāne ɔplai ke ɔzeiro. ³ A kíblena wè baro plansaride gūnn à a takadakēri Safana, Azalia né, Mesulamu daikore zĩ Dikiri ɔnn à pì: ⁴ Ñ gé sa'oriki Ilikia kĩnaa ò one à ɔgɔ kũ ò sùo Dikiri ɔnn kũ zédákpārinɔ sì ní ɔĩ naro ⁵ à

na gbē kū ò ñ díte Dikiri ɔn zīkerinɔ gbē zōkō ūnɔne ñ ɔĩ, ò fīna boo gbē kū òten kpé pì gu kū à yàkanɔ kekenɔne, ⁶ lí'arinɔ kū kpéborinɔ kū gbè'arinɔ. Ò lí lúo dɔ kū gbè ananɔ ò kpé pì kekeo. ⁷ Òsun gbeka lákū ò ɔɔo kū ò nàńne ñ ɔĩ pìi dè nàro, zaakū gbē náanidenɔme.

⁸ Sa'oriki Ilikia pì takadakēri Safananɛ a bo Musa doka takadaa Dikiri ɔnn, akū à kpàa. Kū à a kyó kè, ⁹ akū à gèe kína kīnaa à a yā gbàne à pì: N ìbanɔ ɔɔo kū à kú Dikiri ɔnn bòte ò nà ɔn zīkerinɔ gbē zōkōnɔne ñ ɔĩ. ¹⁰ À era à pìne sa'ori Ilikia takada kpàawa, akū à a kyó kè kīnanɛ. ¹¹ Kū kína Musa doka takada pì yā mà, akū à a uta zōkō gà à kè. ¹² Akū à pì sa'ori Ilikianɛ kū Safana né Aikamuo kū Mikaya né Akaboo kū takadakēri Safanao kū a ìba Asayao à pì: ¹³ À gé gbekamenɛ Dikiria Yudanɔne ñ pínki takada kū ò bòa dí yā musu. Dikiri pɔ fēwái à kè zōkō, zaakū ó dizinɔ dí ó yā kū à kú takada dí gūn ma ò zī kèaro. ¹⁴ Akū sa'ori Ilikia kū Aikamuo kū Akaboo kū Safanao kū Asayao gèe ò yā pìi ò nɔgbē annabi Uludanɛ. Nɔgbē pì kú Yurusalemu fàrandi plade gūmmɛ, a zā tón Salumu, Tikiva né, Arasa daikoremɛ. Arasan Dikiri ɔn utakateki dākpāri ū. ¹⁵ Dikiri Isarailanɔ Luda yā sù nɔgbē pìia à pì: À gé à o gbē kū à á zīmanɛ, ¹⁶ makū Dikiri ma pì mani kisira kpá gu díkīnai kū gbē kū ò kunnɔ lákū à kú takada kū Yudanɔ kína a kyó kèe pìi gūn nà. ¹⁷ Mani pɔfē kipa gu díkīnaa, ma pɔfē pì ni kpátero, zaakū ò ma ton ò turaretiti kpàta tānanɔa ò ma pɔ fèmenɛ tāna kū ò kèe pìnɔ yāi. ¹⁸ À o Yudanɔ kína kū à á zī à gbekamanɛ, yā kū à màa pìi musu, makū Dikiri

Isarailanŋ Luda ma pì ¹⁹ yā kū ma ò gu díkĩnaa kū gbē kū ò kunnŋ, ma pì ani gō bezi ũ kana pó ũme, zaakū à swèè kpà yā pìia à a zīda bùsa à a uta zōkōŋ gā à kè à óò dò, abire yāi ma a yā mà. Makū Dikiri makū mé ma ò. ²⁰ Abire yāin mani tó à ga, ò a vī yīda gūn. A wé ni si ásarū kū mani zī gu díalero. Akū zīrii pìnŋ èra ò tà kína kĩnaa kū yā pìio.

23

Yosia zena kū Dikiri bàka kunna kū Isarailanŋ yāo

¹ Kína Yurusalemu gbē zōkōŋŋ kū Yuda gbē zōkōŋŋ sìsi, akū ò kàkarai ní pínki. ² À gèè kūńwo Dikiri ŋn kū sa'orinŋ kū annabinŋ kū Yurusalemuđenŋ kū Yudanŋ ní pínki, né fiti gbē zōkō, akū à tò ò Dikiri bàka kunna kūńwo takada kū ò lè a ŋn pì kyó kè ní wára pínki. ³ Kína zena kpé gbègba sare, akū à èra à zè kū Dikiri bàka kunna kūńwo yānŋ. À pì á té Dikirii, ániḡŋ a yāditenanŋ kū a yādannenanŋ kūna, ániḡŋ a ɔdɔki gwa kū nèse mèn doo kū a poyeinaao pínki, lākū à kú takada pìi gūn nà. Akū baadi pínki zè kū Dikiri bàka kunna kūńwo yāo dŋ.

⁴ Kína pì sa'oriki Ilikiane kū a kpàasiio kū Dikiri ŋn zédákpārinŋ ò pò kū ò kè Baaline kū Aserao kū susunenŋ sète ò boo Dikiri kpén. Akū à gèè à té nàa Yurusalemu bīni kpe Kidironu guvute búgben, akū ò a túbu sète ò tào Beteli. ⁵ Akū kína pè tāna sa'orinŋa kū Yudanŋ kínanŋ ní díte ò sa o Yuda wète tānagbagbakinŋa kū pò kū ò lika Yurusalemuinŋ ní pínki kū sa'ori kū ò sa ò Baalianŋ kū ifántēo kū mɔvurao kū susune tódenŋ kū susune kparanŋ pínki. ⁶ À Asera lípete sè à bòo Dikiri ŋn à gèè à

té nàa Yurusalemu bīni kpe zaa Kidironu guvuten, akū à a tí bò à a fàfà talakanŋ miranŋa. ⁷ À gōgbē karuanŋ kpé kū à kú Dikiri ɔnnŋ gbòro dɔ. Kpé pìnŋ gūnn nŋgbēnŋ dī Asera kuta bizanŋ tăn. ⁸ À tò sa'ori kū ò kú Yuda wētennŋ sù Yurusalemu, akū à tănagbagbaki kū ò bò kū sa'orinŋ sa òanŋ gbàa lè sɛna zaa Gɛba ari Bɛsɛba. À tănagbagbaki kū ò kú wētɛ don'arɛde Yɔsua gānu léa wētɛ pì bīnile ɔzeinŋ gbòro. ⁹ Bee kū tănagbagbaki sa'orii pìnŋ dī sa ò Dikiria Yurusalemuro, òdi burodī futenasari só kū n sa'ori dakenŋ. ¹⁰ À tò sa'oki kū à kú Tofeti, Beninŋmu guvuten gbàa lè, de gbēke sún sa'opo kū òdi ká tén à té kū o Mɔlekia kū a négōgbē ke a nénŋgbēo doro. ¹¹ À sɔ kū Yudanŋ kīnanŋ sa kè ifántē pó ūnŋ Dikiri kpé kpéleleɛ gò, akū à sɔ pìnŋ gónŋ kpàta. Sɔ pìnŋn kú gbānade Natāmɛleki kpé sare. ¹² À sa'oki kū Yudanŋ kīnanŋ bò Aza kpé musuanŋ gbòro kú a kú Manase bò Dikiri ɔn mèn pla gūnnŋo. À wīwi búgubugu, akū à a bùruu sètɛ à kòtɛ Kidironu guvuten. ¹³ Isarailanŋ kīna Sulemanu tănagbagbakinŋ bò yā Sidōdenŋ tāna Asatorɛnɛ kú Mɔabunŋ tāna Kemɔsio kú Amɔninŋ tāna Mɔlekio Yurusalemu ifāboki kpa zaa Kùkpe sīsigerɛɛi gènŋmidɔki kpa, akū Yosia tănagbagbaki pìnŋ gbàa lè. ¹⁴ À a gbèpetenŋ wīwi à a lípetenŋ zòzò, akū à bisāsiri gèwanŋ fākɔa gu pìnola.

¹⁵ Bee tănagbagbaki kú Nɛbati né Yeroboamu bò Bɛteli kú a sa'okio à Isarailanŋ dào durunnakenan pìi, Yosia gbagbaki pì kú a sa'okio gbòro. À gbagbaki pìi gbènŋ wīwi à a tí bò à té nà Asera lípɛtɛa dɔ. ¹⁶ Kū à wé zù, à miranŋ è sīsīia gwe, akū à

gèwanŏ b̀tɛn à kp̀t̀a sa'oki p̀iia à a gb̀a lè, lán Dikiri g̀ĩnake à ò nà Luda gb̀e g̀ai. ¹⁷ Akū k̀ina p̀i: Dí miran ò s̀eedaa k̀ea z̀a diree? Akū ẁtɛpidenŏ p̀i: Luda gb̀e k̀ū à b̀ò Yudanŏ b̀usumme. Àkū mé à g̀ĩnake à ỳa k̀ū n k̀è Beteli sa'oki d̀íkĩnanee p̀ii ò. ¹⁸ Akū k̀ina p̀i: À a t̀ó gwe. Gb̀eke s̀ún a ẁá sé à s̀s̀oro. Akū ò a ẁánŏ t̀ò gwe k̀ū annabi k̀ū à b̀ò Samaria ẁáo. ¹⁹ T̀anagbagbaki kp̀é k̀ū Isarailanŏ k̀inanŏ b̀ò Samaria b̀usu ẁtɛnŏ g̀ūn ò Dikiri p̀ɔ f̀eonenŏn Yosia ẁiwi p̀ínki l̀ákū à k̀è Beteli p̀ónne nà. ²⁰ Akū à gbagbaki p̀inŏ sa'orinŏ k̀utu kp̀akpa sa'oki k̀ū òdi sa oanŏa ǹ p̀ínki à bis̀asiri g̀èwanŏ kp̀ataa, akū à èra à t̀a Yurusalemu.

²¹ K̀ina p̀i gb̀e s̀ĩnda p̀ínkine: À V̀ĩnla dikpe ke Dikiri á Ludanɛ l̀ákū à k̀ú Dikiri b̀aka kunna k̀úoo takada dí g̀ūn nà. ²² Zaa g̀ɔɔ k̀ū ỳag̀g̀ɔ̀rinŏ d̀ò Isarailanŏne are k̀ū g̀ɔɔ k̀ū Isarailanŏ k̀inanŏ k̀ū Yudanŏ k̀inanŏ ten kí bleo p̀ínki, òdi V̀ĩnla dikpe p̀i ke à k̀a lero. ²³ K̀ina Yosia kíblena ẁè baro plansaride g̀ūnn ò V̀ĩnla dikpe p̀ii k̀è Yurusalemu. ²⁴ Abire gb̀era à g̀esisirinŏ k̀ū wedekūnnadenŏ m̀i d̀è k̀ū kp̀é g̀ūn t̀ananŏ k̀ū ɔn t̀ananŏ k̀ū t̀è p̀ó k̀ū ò è Yurusalemu k̀ū Yudanŏ b̀usuonŏ p̀ínki, de à z̀ĩ ke dokaỳa k̀ū ò k̀ú takada k̀ū sa'oriki Ilikia b̀oa Dikiri ɔnn p̀inŏa. ²⁵ K̀ina k̀ū ò k̀ú a ānŏ k̀ū k̀ina k̀ū ò k̀ú a gb̀eranŏ t̀é, ǹ gb̀eke dí are d̀ɔ Dikiria k̀ū ǹese m̀en doo k̀ū a p̀oyeinaao p̀ínki l̀ákū a bàro. À Musa doka k̀ūna p̀ínki a gb̀ana lén. ²⁶ Bee k̀ū abireo Dikiri p̀ɔf̀ena Yudanŏi k̀ū p̀ɛt̀e p̀as̄io ỳa v̀ani k̀ū Manase k̀è ỳai dí kp̀átero. ²⁷ Dikiri p̀i: Mani pé Yudanŏa mà ǹ gomala l̀ákū ma p̀e Isarailanŏa ma ǹ gómala nà. Mani g̀í Yurusalemu k̀ū ma s̀ei k̀ū kp̀é k̀ū ma p̀i

ma tó nigõ kúaa. ²⁸ Yosia yā kparanɔn kú Yudanɔ kɩnanɔ gɩayākenanɔ takadan kú yā kú à kènɔ pínki.

²⁹ Kína Yosia gɔrɔa kú Misila kína Firi'auna Neko ten gé Asiria kína le Yuflati, akū Yosia gèe zì ká kãao Megido. Kú ò kō lè, akū Neko a dè. ³⁰ A ìbanɔ a gèe sè ò dà sōgo gūn ò sūo Yurusalemu ò vī. Akū Yudanɔ a né Yoaza kà kína ũ a gēne ũ.

Yudanɔ kína Yoaza

³¹ Yoaza wè baro awɛɛ'aakõde gūnn à kí blè, akū à kú kɩn Yurusalemu mɔ aakõ. A da tón Amutali, Ilimia né, Libina gbēme. ³² À yā kú Dikiri yeiro kè lākū a dizinɔ kè nà. ³³ Akū Firi'auna Neko m̀̀o kaa Ribla, Amata b̀̀sun, de àsungõ de kína ũ Yurusalemuro yāi, akū à pì Yudanɔ fīna boare andurufu tɔn aakõ kú a kusuo kú wuraa kiloo baraakuri awɛɛsɔro. ³⁴ Akū à Yosia né Eliakimu d̀̀te kína ũ a de gēne ũ, akū à a tó litene Yoyakimu. Akū à Yoaza sè à tà kãao Misila, gwen à gàn. ³⁵ Yoyakimu andurufu kú wura kú Firi'auna Neko gbèkaawa sì a b̀̀sudenɔa baadi gbāna lén, akū à kpàa.

Yudanɔ kína Yoyakimu

³⁶ Yoyakimu wè baraasɔrode gūnn à kí blè, akū à kú kɩn Yurusalemu wè kuri awɛɛdo. A da tón Zebida, Pedaya né, Ruma gbēme. ³⁷ À yā kú Dikiri yeiro kè lākū a dizinɔ kè nà.

24

¹ Yoyakimu k̀̀blegɔrɔan Babilɔnu kína Nebukanɛza s̀̀u à l̀̀te Yudanɔ b̀̀suua, akū Yoyakimu g̀̀ a z̀̀bleri ũ ari wè aakõ. Abire gbera Yoyakimu ǹ̀sɛɛ l̀̀te, akū à b̀̀o a kpɛ. ² Dikiri Babilɔnia gbānamɔnnerinɔ gbàrea kú Sirianɔ kú

Mɔabunŏ kŭ Amɔninŏ. À n̄ gbáre ò Yudanŏ bŭsu kakate lákŭ à ò a zòbleri annabinŏ gāi nà. ³ Yā pì Yudanŏ lè kŭ Dikiri mé à ò yāi, de à pémma à n̄ goala durunna kŭ Manase kènŏ yāi kŭ yā kŭ à kènŏ pínki ⁴ kŭ taarisaride kŭ à n̄ dɛdɛnŏ yāo. Manase tò Yurusalemu pà kŭ taarisaride kŭ à n̄ dɛdɛnŏ aruo. Abire yāi Dikiri dí we à sùru kè kãaoro. ⁵ Yoyakimu yā kparanŏn kú Yudanŏ kinanŏ gīayākɛnanŏ takadan kŭ yā kŭ à kènŏ pínki. ⁶ Kŭ à gà, akŭ a né Yoyakini a gēne blè. ⁷ Misila kína dí era à bò a bŭsun doro, zaakŭ Babilŏnu kína bŭsu kŭ à de Misila pó ũ yā sà pínki sena zaa Misila bŭsu lézeki swai ari Yuflatii.

Yudanŏ kína Yoyakini

⁸ Yoyakini wè baro plansaride gŭnn à kí blè, akŭ à kú kín Yurusalemu mɔ aakŏ. A da tón Neusuta, Elenatā né, Yurusalemu gbēme. ⁹ À yā kŭ Dikiri yeiro kè lákŭ a de kè nà. ¹⁰ Gɔrŏ birean Babilŏnu kína Nebukanɛza zìkarinŏ sù Yurusalemu ò a kaguraa kè. ¹¹ Akŭ Nebukanɛza sù gwe gɔrŏ kŭ a zìkarii pìnŏn likai. ¹² Akŭ Yudanŏ kína Yoyakini bò à gèe à a zīda kpàa, àpii kŭ a dao kŭ a ìbanŏ kŭ a sakpanŏ kŭ a kpàasinŏ. Babilŏnu kína Yoyakini kŭ a kíblena wè sɔraakŏde gŭn. ¹³ Akŭ à Dikiri ɔn aruzekɛnŏ kàkara à bòo gwe kŭ kínabe aruzekɛnŏ pínki. À wura pó kŭ Isarailanŏ kína Sulemanu kè Dikiri kpé pó ũnŏ zòzòkŏre pínki lákŭ Dikiri gīnake à ò nà. ¹⁴ À Yurusalemu gbē zòkŏnŏ kŭ zìkarinŏ kŭkŭ à tà kŭńwo zìzŏnŏ ũ n̄ pínki. Ò kà gbēnŏn dúbu kuri. À tà kŭ lí'arinŏ kŭ sianŏ dɔ. Gbēke dí gŏro, séde talakanŏ baasiro. ¹⁵ Len à Yoyakini kŭ

Yurusalemu le kū a dao kū a nono kū a kpàasino kū būsū gbē zōkōno à tà kúnwo Babilōnu zìzōno ũ. ¹⁶ À tà Babilōnu kū gō gbānanō gbēnon dúbū suppla kū ɔzìkerino kū sianō gbēnon wàa soro. Ń pínki zìkari gbānanome. ¹⁷ À Yoyakini disē Matania dīte kína ũ a gēne ũ, akū à a tó lītene Zedekia.

Yudanō kína Zedekia

¹⁸ Zedekia wè baro awēedode gūnn à kí blè, akū à kú kín Yurusalemu wè kuri awēedo. A da tón Amutali, Ilimia né, Libina gbēme. ¹⁹ À yā kū Dikiri yeiro kè lākū Yoyakimu kè nà. ²⁰ Dikiri pofē mé à tò yā pì Yurusalemu kū Yudanō būsūuo lè pínki ari à gèe pémma à ń goala. Akū Zedekia bō Babilōnu kína kpe.

25

Yurusalemu kakatēnaa

¹ Zedekia kíblena wè kēndode gūn, a mō kuri goro kuriden Babilōnu kína Nebukanēza sù léte Yurusalemu, àpii kū a zìkarino ń pínki. Ò bùraa pète a bīni sare, akū ò gbà leino dō ò likai. ² Ò wēte pì kaguraa kè le ari kína Zedekia kíblena wè kuri awēedode gūn. ³ A mō siikō goro kēndoden nà gbāna kpà wēte pìn, gbēke poble vī dorō. ⁴ Kū ò bīni fī, bee kū Babilōnianon likana wēte pīii, akū Yuda zìkarino bàa sī ń pínki, ò bōte kū kínabe karaao ò bōte wēte gēkia gwāani, akū ò pète Yoda sēn. ⁵ Akū Babilōnia zìkarino pète kína pīii ò a lè sēn Yeriko kpa. Kū Zedekia zìkarino lèkōa ò a tòn, ⁶ akū ò a kù ò tà kāao Babilōnu kīnane zaa Ribla, akū ò yā dàala.

7 Ò a nénɔ dède a wára, akū ò a wé bòbo ò m̀gotē kpàtii kpàne ò tà k̄ao Babilɔnu.

8 Babilɔnu kína kíblena wè̄ baro donsaride gūn, a mo sɔɔro gɔɔro supplade zī a iba Nεbuzaradā sù Yurusalemu. Àkūme Nebukanεza dogarinɔ gbē zōkō ũ.

9 À té nà Dikiri ɔnnwa kū kínabeo kū Yurusalemu kpéno pínki. Kpé kū à de kpé zōkō ũ pínki, à té nàa.

10 Akū à tò Babilɔnia zīkarinɔ n pínki Yurusalemu bīni gbòro. 11 À gbē kū ò gè̄ wēte pìi gūnnɔ kākara à tà kūnwo Babilɔnu kū gbē kū ò gè̄ ò nà Babilɔnu kínaano kū gbē kparanɔ. 12 Talakanɔn à tòn de ògō geepi búno kū búgbeno sè wa.

13 Babilɔnianɔ Dikiri ɔnn m̀gotē gbánɔ kū tadibɔno kū íkaki zōkōɔo wìwi ò tào Babilɔnu.

14 Ò túbukabɔno kū a sétεbɔno kū fitiladεbɔno kū gōmbɔno kū m̀gotē pó pānde kū òdi Dikiri zī keono kākara ò tào dɔ. 15 Akū dogarinɔ gbē zōkō pì takasonɔ kū arusibɔno kū pó kū ò pì kū wuraa ke kū andurufuono sète pínki. 16 M̀gba mèn pla kū íkaki pìio kū tadibɔ kū Sulemanu pì Dikiri ɔn pó ũno, òdi fō ò a m̀gotē yè̄ kilooaro, a tìkisii kè zōkō. 17 M̀gba pìno lei kà gāsākuru baro plansari, akūsō a fūra kū ò kú musuno lei kà gāsākuru sɔɔro. M̀kakōana tāna kū ɔzī kū ò kè lán bisi né bànɔn likana fūraa pìno pínki. M̀gba mèn pla pìno leεleε.

18 Dogari gbē zōkō pì sa'oriki Seraya kū a plade Zefanayao kū zédākpari gbēno aakōno. 19 À gbē zōkō kū à de zīkari don'arede ũ kū wēte gūn kū kína iba gbēno sɔɔro kū à bòmma wēte gūnnɔ dɔ kū zīkari gbē zōkō takadakēri kū àdi gbēno tó da

sozanwo kũ a gbẽnɔ gbẽnɔn baaakɔ kũ ò bòmma wẽte gũnnɔ. ²⁰ Nebuzaradã n kákara à tà kũnwo Babilonu kɔnane zaa Ribla, ²¹ akũ Babilonu kɔna n dɛdɛ Ribla gwe Amata bũsun. Len ò Yudanɔ kákara n bũsun ò tà kũnwo ɛ.

Gedalia ditɛna Yudanɔ bũsu gbẽ zɔkɔ ũ

²² Babilonu kɔna Nebukanɛza Aikamu né Gedalia, Safana daikore ditɛ gbẽ kũ ò gɔ Yudanɔ bũsunɔ gbẽ zɔkɔ ũ. ²³ Kũ zɔkari don'arɛdenɔ kũ n gbẽnɔ mà Babilonu kɔna Gedalia ditɛ gbẽ zɔkɔ ũ, akũ ò sù a kɔna Mizipa. Netania né Sumaila kũ n tɛ kũ Karea né Yoananao kũ Tanumɛ né Seraya, Netofa gbẽo kũ Maaka gbẽ né Yazaniao kũ n gbẽnɔ. ²⁴ Akũ Gedalia la dàne kũ n gbẽ pɔnɔ à pì: Àsun vɔna ke Babilonia gbãnadenɔnero. À vutɛ ó bũsun la à zò ble Babilonu kɔnane, anigɔ aafia. ²⁵ Ama a mɔ supplade gũnn Netania né Sumaila, Elisama daikore kũ à de kɔne ũ sù kũ gbẽnɔn kurinɔ à Gedalia dè kũ Yuda kũ ò kú kãao Mizipanɔ kũ Babilonia kũ ò kú kãao gwenɔ. ²⁶ Akũ Yudanɔ fùtɛ, né fíti gbẽ zɔkɔ n pínki kũ zɔkari don'arɛde pɔnɔ, ò bàa sì ò tà Misila, kũ òten vɔna ke Babilonianɔne yã.

Yoyakini gbarɛnaa

²⁷ Yudanɔ kɔna Yoyakini tana Babilonu wẽ baraakuri awɛɛsupplade, a mɔ kuri awɛɛpla gɔrɔ baraasɔrɔ awɛɛpladen Babilonu kɔna Èvili Merodaki a bò kpésiran a kɔblena wẽ káaku gũn. ²⁸ À yã mana ònɛ, akũ à vutɛki kpàa kũ à de a kɔna dake kũ ò kú kãao Babilununɔ pɔla. ²⁹ Akũ Yoyakini a kpésira uta bò à kàtɛ, àdigɔ pɔ ble kũ

kínao lεεε ari a wèndi lén. ³⁰ Lákũ gu ògõ dɔ nà kína ògõ pòble kũ à yei kpáa ari à gèè à gà.

Luda yá takada kú Bisá yáo
Portions of the Holy Bible in the Busa language of
Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bisá (Busa)

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

8631d380-7d17-5581-abf9-174814e8ccc3